

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny

• „Słowa na czasie” klasa 3

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym autorstwa Justyny Zabrodzkiej, będącego propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku „Słowa na czasie” w klasie 3. Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Numer i temat lekcji	Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca) Uczeń:	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna) Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Wymagania rozszerzające (ocena dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra) Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Wymagania wykraczające (ocena celująca) Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
1. i 2. Świat między wojnami	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy pochodzenie nazwy epoki • podaje daty graniczne epoki • wymienia nazwiska głównych myślicieli epoki • wymienia najważniejsze cechy abstrakcjonizmu, kubizmu, surrealizmu, ekspresjonizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o ważnych wydarzeniach i zjawiskach, które ukształtowały charakter międzywojnia • przedstawia poglądy Oswalda Spenglera i Zygmunta Freuda • wyjaśnia, czym charakteryzował a się architektura dwudziestolecia międzywojennego • odszukuje we wskazanych źródłach informacje dotyczące rozwoju muzyki w latach 20. i 30. XX w. i sporządza na ten temat notatkę w formie mapy myśli 	<ul style="list-style-type: none"> • wyraża opinię na temat poglądów myślicieli epoki i uzasadnia swoje zdanie • charakteryzuje życie artystyczne epoki • określa, w jaki sposób psychologia wpłynęła na literaturę międzywojnia 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia różnice w ukazywaniu świata przez ekspresjonistów, kubistów, abstrakcjonistów i surrealistów • odszukuje w różnych źródłach informacje o rozwoju muzyki w latach 20. i 30. XX w. i sporządza na ten temat notatkę 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, jakie znaczenie ma dwudziestolecie międzywojenne dla kultury europejskiej
3. Patriotyczny obowiązek dawniej i dziś	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje swoje wrażenia po lekturze • wymienia działania legionistów, które były rezultatem kierowania się rozumem oraz te wynikające z poddania się uczuciom 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co znaczy wyrażenie <i>patriotyczny obowiązek</i> • wskazuje w tekście wyrażenia określające emocje narratora przed walką i podczas potyczki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak rozumie wyrażenie <i>patriotyczny obowiązek</i> i porównuje własne spostrzeżenia z wypowiedziami innych osób • zapisuje swoje wrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, jak zmieniały się emocje narratora w trakcie opowiadania • przedstawia jeden dzień ze swojego życia w postaci zapisu w internetowym blogu, przestrzegając 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje w formie plakatu prezentację dzieła, które mogłoby stanowić ilustrację tekstu Witolda Barbackiego

		<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza fragmenty zawierające samoocenę • określa, w jaki sposób udział w wojnie wpłynął na chłopca • redaguje krótki opis obrazu „Ścieżki chwały” • podaje cechy gatunkowe dziennika • przedstawia jeden dzień ze swojego życia w postaci zapisu w internetowym blogu 	<p>po lekturze, odnosząc się do kontekstu historycznego</p> <ul style="list-style-type: none"> • na podstawie zaznaczonych fragmentów wymienia cechy osobowości narratora • uzasadnia, że przeczytany tekst jest dziennikiem 	<p>norm kompozycyjnych i językowych</p>	
<p>4. Poezja skamandrytów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły tomów wierszy Kazimierza Wierzyńskiego • opowiada, po czym można poznać, że ktoś jest szczęśliwy • określa nastrój utworu • podaje, do jakiego rodzaju liryki, należy omawiany wiersz 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia tabelę wyrazami z tekstu przywołującymi barwy i nazywa kolory • wyszukuje w utworze metafory • wyjaśnia, czym jest przerzutnia poetycka • opisuje kolorystykę i nastrój pory roku, która odzwierciedla jego typ osobowości 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Kazimierza Wierzyńskiego • określa nastrój wiersza, wskazując uczucia podmiotu lirycznego • uzasadnia, że utwór należy do liryki bezpośredniej • opowiada o powiązaniach kolorystyki i nastroju poszczególnych pór roku z różnymi typami osobowości 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia tabelę wyrazami z tekstu przywołującymi barwy, nazywa kolory i podaje ich sens przenośny • wyjaśnia znaczenie wskazanych w wierszu metafor • omawia funkcję przerzutni w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w albumach malarstwa lub internecie reprodukcje obrazów, które oddają atmosferę radości poezji skamandrytów i wskazuje, co łączy wybrane dzieła
<p>5. Między wzorcową a użytkową normą językową</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia przykłady sytuacji oficjalnych i nieoficjalnych, w których należy wypowiadać się zgodnie z normą wzorcową • korzysta ze słownika poprawnej polszczyzny 	<ul style="list-style-type: none"> • podkreśla odpowiednie wyrazy tak, aby wypowiedzi postaci były zgodne z normą wzorcową • określa, czy dana forma mieści się w normie wzorcowej, czy należy do form potocznych lub błędnych • z podanych słów tworzy poprawne 	<ul style="list-style-type: none"> • wie, do jakiego słownika sięgnąć w razie wątpliwości dotyczących poprawności językowej • świadomie używa związków frazeologicznych do ułożenia spójnego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w internecie dwie publikacje inne niż słowniki, z których można czerpać wiedzę na temat poprawnej pisowni • odszukuje w słowniku przykłady użycia wszystkich kwalifikatorów 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta z internetowej poradni językowej

		<p>związki frazeologiczne</p> <ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z hasłami słownikowymi i wyjaśnia, co oznaczają użyte kwalifikatory 			
<p>6. i 7. Krytyczny obraz mieszczaństwa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły tomów wierszy Juliana Tuwima • wypisuje z utworu nazwy czynności, które wypełniają życie mieszczan • zaznacza fragmenty, w których ujawnia się podmiot liryczny 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli tekst na obrazy poetyckie • tłumaczy, czym jest konsumpcjonizm • wskazuje sposoby zdobywania przez bohaterów informacji o świecie • podkreśla w utworze wyrazy potoczne i nazywa środek stylistyczny, który tworzą • podaje liczbę sylab w każdym wersie pierwszej strofy oraz zaznacza akcenty i nazywa ten rodzaj wiersza • przedstawia na plakacie sposoby walki ze współczesnym konsumpcjonizmem 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, jak młodopolscy artyści oceniali mieszczan • krótko omawia postać Juliana Tuwima • nadaje tytuły poszczególnym obrazom poetyckim • opisuje nastawienie podmiotu lirycznego do postaci, przytaczając odpowiednie cytaty • redaguje dłuższą wypowiedź na temat ponadczasowego charakteru wiersza Juliana Tuwima 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób uzyskana przez bohaterów wiedza o świecie wpływa na kształtowanie osobowości mieszczan • określa funkcję wyrazów potocznych w utworze • omawia rolę zastosowanych w tekście powtórzeń • zaznacza średniówkę w wersach 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje świat wartości bohaterów ukazanych w tekście z postawą dzisiejszych mieszkańców miast
<p>8. O poezji kobiecej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej • określa tematykę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyrazy, które najlepiej oddają emocje zawarte w tekście • nazywa rodzaje rymów oraz wskazuje wykrzyknienie • odnajduje w słowniku wyjaśnienie pojęcia <i>epigramat</i> • udowadnia na podstawie przeczytanego utworu, że <i>miłość niejedno ma imię</i> • redaguje notatkę do 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej • wskazuje wyrazy, które najlepiej oddają emocje zawarte w tekście i uzasadnia swój wybór • gromadzi argumenty uzasadniające, że utwór jest epigramatem 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje charakterystyczne cechy języka, którym posługuje się osoba mówiąca w wierszu • redaguje notatkę do gazetki szkolnej, zachęcającą do czytania poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • udowadnia na podstawie przeczytanego wiersza oraz innych tekstów literackich, że <i>miłość niejedno ma imię</i>

		gazetki szkolnej, zachęcającą do czytania poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej			
9. Spotkanie z Awangardą Krakowską	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem utwór Juliana Przybosa • określa tematykę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • przy użyciu słownika wyjaśnia termin <i>awangarda</i> • opisuje przestrzeń ukazaną w tekście • wskazuje środki stylistyczne, których poeta użył do opisu gmachów • wymienia cechy wiersza wolnego • redaguje kilkudzaniową wypowiedź na temat jednego z wybranych cytatów 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Juliana Przybosa • wymienia cechy charakterystyczne zjawisk określanych jako awangarda • uzasadnia, że „Gmachy” to wiersz wolny 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaki efekt uzyskał autor wiersza dzięki nagromadzeniu określonej metaforyki • opowiada o skojarzeniach, jakie wywołuje graficzne przedstawienie wiersza Juliana Przybosa 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego poeta został nazwany <i>wykrzyknikiem ulicy</i>
10. i 11. O etyce słowa	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie podanych sentencji • proponuje, w jaki sposób można spokojnie i stanowczo zareagować na agresję 	<ul style="list-style-type: none"> • układa dialog, w którym rozmówcy przestrzegają zasad etyki słowa • przekształca podane wypowiedzi tak, aby przekazywały zbliżoną treść w sposób zgodny z zasadami etyki słowa • redaguje 4 punkty poradnika „Jak można przeciwdziałać agresji językowej?” • podczas pracy w grupie wykonuje plakat propagujący porozumiewanie się bez wulgaryzmów • formułuje wypowiedź na forum, 	<ul style="list-style-type: none"> • zapisuje propozycje innych zakończeń dialogów • podaje przykłady sytuacji ukazujące, że osoby grzeczne mogą osiągnąć więcej niż ci, którzy krzyczą • wyjaśnia, dlaczego przytoczone wypowiedzi nie spełniają zasad etyki słowa • redaguje 5–6 punktów poradnika „Jak można przeciwdziałać agresji językowej?” 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o sytuacji z życia codziennego potwierdzającej prawdziwość wybranego aforyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • organizuje w szkole akcję walki z wulgaryzmami

		zapobiegającą agresji podczas dalszej dyskusji			
12. <i>Zjesieniałe zmroczce</i> , czyli o neologizmach poetyckich	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje swoje wrażenia po przeczytaniu wiersza • wynotowuje wyrazy dotyczące postaci występujących w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co to jest neologizm • tłumaczy sens ostatniej zwrotki wiersza • określa, czym charakteryzuje się opis rzeczywistości • wykonuje ilustrację do utworu, stosując dowolną technikę 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Bolesława Leśmiana • przedstawia, jak wygląda świat, w którym żyje niezwykła istota 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję neologizmów w utworze • charakteryzuje postać występującą w tekście, używając bogatego słownictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wykonuje ilustrację do wiersza techniką kolażu
13. i 14. Przyjaźń – uczucie, o które warto zabiegać	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Marii Dąbrowskiej • wymienia główne wyróżniki powieści i opowiadań psychologicznych • wypowiada się na temat roli przyjaźni w życiu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje krzyżówkę związaną z treścią tekstu • zapisuje w punktach kolejne etapy znajomości chłopców • charakteryzuje Karola, biorąc pod uwagę jego przemianę wewnętrzną • wskazuje cechy charakteru Stefana • porównuje sposób mówienia obu postaci • redaguje opowiadanie o ważnym wydarzeniu związanym z bliską osobą, opisując swoje zachowanie, myśli i uczucia 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Marii Dąbrowskiej • wyjaśnia znaczenie hasła krzyżówki • ocenia postępowanie Stefana • rozważa, czy możliwa jest przyjaźń między osobami z różnych środowisk i podaje przekonujące argumenty na poparcie swojego zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje wnioski dotyczące różnic i podobieństw w sposobie mówienia obu postaci • układa opowiadanie o ważnym wydarzeniu związanym z bliską osobą, opisując swoje zachowanie, myśli i uczucia oraz dbając o poprawność ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi aforyzmy związane ze słowem <i>przyjaźń</i>
15. i 16. Być przyzwoitym człowiekiem	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Francisa Scotta Fitzgeralda • wskazuje głównego bohatera tekstu • wymienia problemy poruszane w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza krótką notatkę na temat wielkiego kryzysu w latach 30. XX w. • wyjaśnia, co oznacza wyrażenie <i>pryzwoity człowiek</i> • charakteryzuje jedną z postaci • uczestniczy w dyskusji na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko opisuje postać Francisa Scotta Fitzgeralda • redaguje charakterystykę porównawczą dwóch wybranych bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje inną wersję zakończenia historii • uzasadnia ponadczasowość omawianego tekstu • bierze aktywny udział w dyskusji na temat granic udzielania pomocy innym ludziom 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje referat na temat wielkiego kryzysu w latach 30. XX w.

		granic udzielania pomocy innym ludziom			
17. i 18. W kręgu mody językowej	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika poprawnej polszczyzny określa znaczenie podanych wyrazów • łączy wyrazy modne z ich synonimami oraz uzupełnia zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w wypowiedzi wyrazy modne, będące synonimami podanych słów • wyszukuje w tekście szablony językowe • redaguje list oficjalny przy użyciu podanych szablonów językowych • zastępuje utarte peryfrazy innymi omówieniami 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega zjawisko mody językowej 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca wypowiedzi tak, aby uniknąć modnych sformułowań • omawia rodzaje szablonów językowych • wykorzystując podane szablony językowe, redaguje list oficjalny i dba o właściwy układ graficzny pisma 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaką funkcję pełnią zastosowane w powieści młodzieżowej szablony językowe
19. Wariacje na temat jazzu	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza notatkę w punktach na temat historii jazzu • słucha kompozycji dwóch wybranych twórców jazzowych z lat 20. i 30. XX w. oraz współczesnych 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje nastrój utworów z lat 20. i 30. XX w. oraz współczesnych • omawia tematykę obrazów Debry Hurd i Tadeusza Makowskiego • opisuje wygląd postaci, ich strojów oraz instrumentów • charakteryzuje gamę barwną zastosowaną przez malarzy • redaguje własną ocenę obu obrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje własną ocenę obu obrazów i uzasadnia swoją opinię 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje nastrój wysłuchanej muzyki z atmosferą obejrzanych dzieł plastycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje obrazy z uwzględnieniem kontekstu historycznego obu dzieł
20. Miejsce, gdzie powstają wiersze	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Andrzeja Zawady • opowiada anegdotę związaną z Antonim Słonimskim 	<ul style="list-style-type: none"> • przypomina, kim byli skamandryci • opisuje atmosferę panującą w kręgach artystycznych dwudziestolecia międzywojennego • charakteryzuje towarzystwo, które zbierało się w Ziemiańskiej • wymienia źródła, z których można czerpać informacje o 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia funkcje, jakie pełniła kawiarnia w okresie międzywojnia • tłumaczy, na czym polegała etykieta <i>stolika na pięterku</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaką pozycję skamandryci zajmowali wśród poetów dwudziestolecia międzywojennego 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje w grupie występ kabaretowy

		<p>życiu współczesnych artystów</p> <ul style="list-style-type: none"> • wykonuje portfolio na temat ulubionego artysty 			
<p>21. <i>Mały, szary człowiek</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa nastrój wiersza • opowiada o sytuacji przedstawionej w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w tekście epitety określające człowieka • wskazuje powtórzenia w wierszu • wyjaśnia, na czym polega dramat <i>malego, szarego człowieka</i> • porównuje utwór Andrzeja Bursy z wierszem Juliana Tuwima „Mieszkańcy” • gromadzi argumenty na wskazany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, czy obraz Alfonsa Karpińskiego można uznać za ilustrację wiersza „Uwaga dramat” i uzasadnia swoją opinię 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką funkcję pełnią zastosowane w wierszu powtórzenia • interpretuje tytuł utworu • redaguje opowiadanie na podany temat, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje wiersz Andrzeja Bursy z utworem Juliana Tuwima „Mieszkańcy” i zapisuje wnioski
<p>22. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat tekstu • wyjaśnia, o czym informują kwalifikatory słownikowe 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, co współcześnie oznacza słowo <i>ewolucja</i> • wskazuje modne wyrażenia • uzasadnia, dlaczego należy przestrzegać normy językowej, podając pięć argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego należy przestrzegać normy językowej, formułując co najmniej sześć argumentów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sytuacje, w których szablony językowe ułatwiają skuteczną komunikację 	
<p>23. Miłość i śmierć – siostry dwie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem utwór Mirosława Kuźniaka • opisuje nastrój wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika wyjaśnia symbolikę koloru czarnego i białego • wymienia elementy składające się na obraz poetycki • tłumaczy, kim są <i>dwie siostrzyce</i> • uzasadnia, że utwór został zbudowany na zasadzie kontrastu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia środki stylistyczne, które tworzą nastrój wiersza • wskazuje wers zawierający przesłanie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie wyjaśnia symbolikę koloru czarnego i białego • redaguje wypowiedź na podany temat, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób wiersz Mirosława Kuźniaka nawiązuje do utworu Jana Lechonia

<p>24. Zrozumieć surrealizm...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły powieści Borisa Viana • gromadzi informacje o głównym bohaterze • dzieli elementy świata przedstawionego na realistyczne i nierealistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia schemat dotyczący podróży Amadeusza • zaznacza zabawne fragmenty tekstu • określa, jakimi prawami rządzi się opisana w utworze rzeczywistość • przedstawia najważniejsze założenia surrealizmu • opowiada swój najciekawszy sen 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Borisa Viana • porządkuje zebrane informacje o głównej postaci • udowadnia, że przeczytane fragmenty odwołują się do założeń surrealizmu 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada swój najciekawszy sen i proponuje jego interpretację 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje środki, za pomocą których autor uzyskał w utworze efekt komizmu
<p>25. i 26. Tworzenie wyrazów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia zdania wyrazami utworzonymi od podanych słów • tworzy wyrazy pochodne od bezokoliczników w • do podanych słów dopisuje wyrazy pokrewne 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie wyrazu z wykorzystaniem podstawy słowotwórczej • podaje podstawy słowotwórcze wyrazów • wypisuje z tekstu pięć rzeczowników niepodzielnych słowotwórczo • podkreśla właściwe formy wyrazu • uzupełnia schemat rodziny wyrazów i zaznacza rdzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady pisowni rzeczowników zakończonych na <i>-aź</i> i <i>-arz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie tworzy schemat rodziny wyrazów 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia związki frazeologiczne
<p>27. Jakie tajemnice skrywa rodzinny dom?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragmenty świadczące o tym, kim jest narrator i do kogo się zwraca • nazywa uczucia Matyldy 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje za pomocą przymiotników atmosferę panującą w Zawrociu • określa, co, według autorki, czuła babcia przed śmiercią • bierze udział w dyskusji na temat korzyści, jakie może czerpać młody człowiek ze spotkania z przeszłością 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje o bohaterce na podstawie jej pamiętnika • określa, czy dawni mieszkańcy odziedziczonego domu byli szczęśliwi 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa typ narracji i określa jej funkcję w utworze • aktywnie uczestniczy w burzy mózgów na temat korzyści, jakie może czerpać młody człowiek ze spotkania z przeszłością 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje wnioski z dyskusji

<p>28. Pielęgnujmy tradycje rodzinne!</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o pierwszym wspomnieniu ze swojego dzieciństwa • wymienia postacie i zdarzenia, które autor wspomina po latach 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w ilu miejscach mieszkał w dzieciństwie ksiądz Jan Twardowski • wyjaśnia, co dla poety oznacza wyrażenie <i>typowy dom</i> • wymienia tradycje pielęgnowane w domu rodzinnym autora wspomnień • odszukuje w różnych źródłach relacje sławnych ludzi o ich dzieciństwie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia krótko postać księdza Jana Twardowskiego • wyjaśnia, które z miejsc autor uznał za swój dom • porównuje własne rozumienie pojęcia <i>typowy dom</i> z pojmowaniem tego wyrażenia przez Jana Twardowskiego • określa rolę tradycji w swoim domu rodzinnym 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje tytuł tekstu • przedstawia w ciekawej formie zgromadzony materiał na temat wspomnień sławnych ludzi z dzieciństwa 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, w jaki sposób wydarzenia historyczne zadecydowały o atmosferze domu rodzinnego poety
<p>29. i 30. Bezdomność – cichy problem</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia w kolejności chronologicznej nieszczęścia, które spotkały rodzinę bohatera • redaguje streszczenie omawianego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje krzyżówkę związaną z treścią tekstu i odczytuje hasło • nazywa emocje towarzyszące chłopcu od chwili tragicznego wydarzenia • redaguje krótką charakterystykę postaci Radka • wypisuje z utworu zwroty i wyrażenia potoczne • wskazuje związki frazeologiczne odpowiadające sytuacji przedstawionej w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystuje związki frazeologiczne do napisania streszczenia tekstu • opowiada o swoim prawdopodobnym zachowaniu w obliczu cudzej tragedii 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje charakterystykę postaci Radka, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną • określa funkcję użytych w artykule zwrotów i wyrażeń potocznych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób tekst piosenki Roberta Kasprzyckiego nawiązuje do tematu artykułu
<p>31. Rodzaje formantów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oddziela formant od tematu słowotwórczego • tworzy wyrazy pochodne od podanych słów 	<ul style="list-style-type: none"> • oddziela formanty i zapisuje oboczności • nazywa oddzielone formanty • zna zasady pisowni przyrostków - <i>dztwo</i> i -<i>ctwo</i> oraz -<i>dzki</i> i -<i>cki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie zapisuje wyrazy pokrewne z jak największą liczbą przedrostków 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyrazy z formantem zerowym 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia różnice w znaczeniu wyrazów w zależności od zastosowanego przedrostka

		<ul style="list-style-type: none"> • dopisuje odpowiednie przedrostki do podanych czasowników 			
32. Rola domu rodzinnego w życiu człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment powieści J.K. Rowling • wskazuje określenia charakteryzujące dom Harry'ego • określa, jak Dursleyowie traktowali chłopca 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego Syriusz musiał się ukrywać • omawia, jak zmieniło się życie głównego bohatera, odkąd poznał swego ojca chrzestnego • przedstawia marzenie Harry'ego związane z domem • redaguje historię, w której chłopiec trafia do wymarzonego domu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, czym dla Harry'ego był Hogwart • wyczerpująco opowiada historię Syriusza 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje historię, w której bohater trafia do wymarzonego domu, przestrzegając w swojej pracy norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza mapę myśli dotyczącą pojęcia <i>dom</i>
33. Dom Europejczyków	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Normana Daviesa • wymienia nazwiska bohaterów, o których mowa w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie encyklopedii i słownika języka polskiego wyjaśnia, co oznaczają wyrażenia <i>żelazna kurtyna</i> oraz <i>zasada ponadnarodowości</i> • tłumaczy, w jakim znaczeniu został użyty w tekście wyraz <i>dom</i> • wymienia ideały, które zaprezentował w swoim przemówieniu Winston Churchill • określa, co to znaczy być Europejczykiem • odszukuje w dostępnych źródłach informacje na temat Listy Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Normana Daviesa • opowiada, kim byli: Winston Churchill, Harry Truman i Konrad Adenauer • wie, do jakiego dzieła nawiązuje zwrot <i>Fiat Europa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie wyjaśnia znaczenie wyrażeń: <i>żelazna kurtyna</i> i <i>zasada ponadnarodowości</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia związek między poglądami Winstona Churchilla a jego dążeniem do zjednoczenia Europy • odszukuje w różnych źródłach informacje na temat Listy Światowego Dziedzictwa Kulturalnego i Przyrodniczego UNESCO oraz przygotowuje prezentację multimedialną o wybranym zabytku z Polski, znajdującym się w tym spisie

		UNESCO oraz sporządza krótką notatkę			
34. <i>Gdzie kończy się teatr, a zaczyna film?</i>	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z różnymi recenzjami filmu Andrzeja Wajdy i sporządza krótką notatkę na ten temat 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu wyjaśnia, <i>gdzie kończy się teatr, a zaczyna film</i> • wymienia, jakie możliwości ukazania danej historii daje kino, a jakie – teatr • wyszukuje w dostępnych źródłach informacje na temat współczesnych przedstawień teatralnych „Zemsty”, które odbiegają od tradycyjnych sposobów realizacji dramatu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia miejsce aktora w dziele filmowym i teatralnym 	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z różnymi recenzjami filmu Andrzeja Wajdy i sporządza krytyczną notatkę na ten temat 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia współczesne przedstawienia teatralne „Zemsty”, które odbiegają od tradycyjnych sposobów realizacji dramatu
35. Aby wszystko na scenie było jak żywe...	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu K.T. Toeplitza 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób bracia Lumière i Georges Méliès oceniali przyszłość kinematografu • odnajduje w utworze opinię na temat relacji między teatrem a filmem • tłumaczy, co sprzyjało popularyzacji filmu pod koniec XIX w. • przeprowadza ankietę dotyczącą popularności teatru oraz filmu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia cechy łączące teatr ludowy z filmem • określa cechy charakteru, które pomogły Georges’owi Mélièsowi w rozpowszechnieniu filmu • przygotowuje plakat prezentujący krótką historię kina oraz teatru 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje środki wyrazu używane we współczesnym filmie i teatrze 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje wyniki ankiety na temat popularności teatru i filmu
36. Rodzaje formantów	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy nazwy wykonawców czynności od bezkoliczników • wypisuje z tekstu nazwy czynności z różnymi formantami 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje formanty, które są charakterystyczne dla poszczególnych grup znaczeniowych • redaguje opis obrazu, wykorzystując 	<ul style="list-style-type: none"> • przeredagowuje tekst tak, aby rzeczowniki zastąpić odpowiednimi czasownikami 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega humor w zamieszczonych żartach rysunkowych 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje przykłady komizmu językowego wykorzystywane w żartach rysunkowych

		<p>zgrupowane wcześniej słownictwo</p> <ul style="list-style-type: none"> • pracując w grupie, wymyśla nazwy dla nowych zawodów 			
<p>37. Reżyser teatralny a filmowy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • przytacza opinię reżysera na temat aktorów 	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli tekst Andrzeja Wajdy na logiczne części i nadaje im tytuły • wymienia różnice między filmem a teatrem • uzasadnia, podając dwa argumenty, kto ma trudniejsze zadanie do wykonania: reżyser teatralny czy filmowy 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, podając cztery argumenty, kto ma trudniejsze zadanie do wykonania: reżyser teatralny czy filmowy 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje relację reżyser – aktor w teatrze oraz filmie 	<ul style="list-style-type: none"> • ogląda spektakl teatralny oraz filmową adaptację wybranego tekstu i dokonuje krytycznej oceny obu dzieł
<p>38. Dla kogo teatr?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Ludwika Flaszera • wymienia wydarzenia historyczne, o których wspomina autor tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika Władysława Kopalińskiego wyjaśnia, z jakimi wydarzeniami historycznymi wiążą się słowa <i>Rubikon</i> i <i>Atylla</i> • opowiada, w jaki sposób widzowie przeżywają film, a jak – przedstawienie teatralne • uzupełnia schemat określeniami teatru użytymi w tekście • uzasadnia, podając dwa argumenty, że <i>teatr jest najbardziej społeczną z zabaw</i> • przy użyciu słownika frazeologicznego wyjaśnia zwrot <i>przekroczyć Rubikon</i> • tworzy plakat 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, jaki rodzaj więzi wytwarza się podczas spektaklu • omawia wydarzenia historyczne, o których wspomina autor tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, podając cztery argumenty, że <i>teatr jest najbardziej społeczną z zabaw</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak rozumie przytoczone słowa francuskiego reżysera Jeana-Pierre'a Dardenna

		zachęcający do obejrzenia sztuki teatralnej lub filmu opartego na lekturze szkolnej			
39. Grać czy nie grać w teatrze? – o trudnej sztuce wyboru	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment powieści „Stowarzyszenie Umarłych Poetów” • wymienia bohaterów przeczytanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje bohaterów przeczytanego tekstu • nazywa emocje Neila w podanych sytuacjach • opisuje relacje łączące syna z ojcem • tłumaczy, dlaczego ojciec chłopca nie akceptuje jego pasji • wyjaśnia, dlaczego bohater zwraca się ze swoimi problemami do nauczyciela • opowiada w kilku zdaniach, jak mogłaby zakończyć się omawiana historia • redaguje list, w którym radzi Neilowi, w jaki sposób może przekonać ojca do swojej pasji 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia atmosferę panującą w rodzinie bohatera • przedstawia w kilkunastu zdaniach, jak mogłaby zakończyć się omawiana historia 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia argumenty użyte przez ojca głównej postaci • redaguje list, w którym radzi Neilowi, w jaki sposób może przekonać ojca do swojej pasji, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje sprawozdanie z filmu „Stowarzyszenie Umarłych Poetów”, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych oraz stosując bogate słownictwo
40. Pamiętki przeszłości – dwudziestolecie międzywojenne	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze odkrycia i wydarzenia międzywojnia 	<ul style="list-style-type: none"> • w kilku zdaniach prezentuje sylwetkę Coco Chanel • gromadzi informacje o Muzeum im. Anny i Jarosława Iwaskiewiczów • wypowiada się na temat znaczenia nagrody amerykańskiej Akademii Filmowej – Oscara 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze odkrycia i wydarzenia międzywojnia • w kilkunastu zdaniach prezentuje sylwetkę Coco Chanel 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rolę dekretu przyznającego prawa wyborcze kobietom 	<ul style="list-style-type: none"> • szuka śladów epoki dwudziestolecia międzywojennego w swoim regionie i przygotowuje prezentację na ten temat
41. Sprawdź swoją	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznaje nazwiska 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje dowody 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje co najmniej trzy 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje wypracowanie na 	

wiedzę i umiejętności – praca klasowa	<p>pisarzy wchodzących w skład grupy Skamander</p> <ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje tytuły utworów nazwiskom ich twórców • podaje synonimy słowa <i>dom</i> 	<p>systematycznej pracy skamandrytów</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie pojęć: <i>katastrofizm, empiryzm, psychologia, pedagogika, ekspresjonizm, abstrakcjonizm, kubizm, surrealizm</i> • wyjaśnia, jakim dokonaniem bracia Lumière zapisali się w historii • wymienia trzy różnice między filmem a teatrem • redaguje wypracowanie na jeden z podanych tematów 	<p>argumenty uzasadniające, że dom zaspokaja najważniejsze potrzeby człowieka</p>	<p>jeden z podanych tematów, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną</p>	
42. Literatura i sztuka czasów pogardy	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia wyrażenia odnoszące się do czasów II wojny światowej, które odzwierciedlają tragizm tamtych wydarzeń • określa daty graniczne epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, w jaki sposób ruch oporu walczył z okupantem • przedstawia, jak rozwijała się sztuka w getcie 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje najważniejsze wydarzenia łączące się z datami granicznymi epoki • charakteryzuje życie Polaków pod okupacją 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia problematykę dzieł powstających w czasie II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób wybuch wojny zmienił sytuację polskiej kultury
43. Wyrazy złożone	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza wyrazy utworzone od wyrażań przyimkowych • wskazuje w podanych przykładach zestawienia 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy w pary podstawy słowotwórcze tak, aby powstały odpowiednie zrosty i złożenia • zna zasady pisowni zestawień wielką i małą literą • uzupełnia tekst wielkimi lub małymi literami • z zaproponowanych słów tworzy wyrazy złożone 	<ul style="list-style-type: none"> • z podanych słów tworzy sześć wyrazów złożonych i układa z nimi zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • wpisuje do krzyżówki odpowiednie wyrazy złożone 	<ul style="list-style-type: none"> • z zaproponowanych słów tworzy jak najwięcej wyrazów złożonych i dzieli je na zrosty, złożenia oraz wyrazy utworzone od wyrażań przyimkowych
44. Pamiętajmy o tych, co oddali życie za ojczyznę	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem utwór Kazimierzy Iłłakowiczówny • określa 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje określenia do słowa <i>kolęda</i> • prezentuje krótką wypowiedź na 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje wyczerpującą wypowiedź na temat wydarzeń w Katyniu podczas II wojny 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia sens metafor użytych przez poetkę • wyjaśnia, dlaczego wyrazy: <i>prawda, duch,</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • określa związek między zaburzeniem regularności budowy wiersza a ideą utworu

	<p>tematykę wiersza</p> <ul style="list-style-type: none"> • opisuje nastrój utworu 	<p>temat wydarzeń w Katyniu podczas II wojny światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • zaznacza metafory zawarte w utworze • analizuje budowę zwrotek i odnajduje miejsce, w którym została zaburzona regularność konstrukcji utworu 	<p>światowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wymienia środki stylistyczne, które budują nastrój w utworze 	<p>słowo zostały napisane wielkimi literami</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ogląda film Andrzeja Wajdy „Katyń” i wskazuje środki, które zastosował reżyser, aby nakłonić widza do refleksji nad historią
<p>45. i 46. Bitwa o Anglię w relacji pilotów</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Arkadego Fiedlera • czyta ze zrozumieniem fragment utworu Arkadego Fiedlera • streszcza wskazany fragment powieści Arkadego Fiedlera 	<ul style="list-style-type: none"> • układa ramowy plan wydarzeń przedstawionych w tekście • określa stosunek narratora do relacjonowanej historii • wskazuje środki artystyczne, które autor zastosował przy opisie walki • omawia, w jaki sposób piloci podchodzą do śmiertelnego boju, który mają stoczyć • wyjaśnia na podstawie tekstu, jaką rolę w dziejach Europy odegrała bitwa o Anglię 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Arkadego Fiedlera • redaguje szczegółowy plan wydarzeń przedstawionych w utworze • zaznacza w tekście środki językowe ujawniające nastawienie osoby opowiadającej 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w utworze wyrażenia podkreślające patos 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu oraz zdobytej wiedzy historycznej opowiada o roli bitwy o Anglię w dziejach Europy • odnajduje w różnych źródłach informacje o największych pokazach umiejętności lotniczych odbywających się w Europie i sporządza na ten temat notatkę
<p>47. Janusz Korczak – opiekun sierot</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, o jakim wydarzeniu jest mowa w utworze • zaznacza fragmenty, w których ujawnia się podmiot liryczny • nazywa uczucia osoby mówiącej w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w różnych źródłach informacje o Januszu Korczaku • wskazuje w utworze fragmenty dotyczące Janusza Korczaka • wyjaśnia sens słów ostatniej zwrotki • charakteryzuje język, jakim posługuje się 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Władysława Szlengela i Janusza Korczaka • wyjaśnia sens słów ostatniej zwrotki utworu i uzasadnia swoją interpretację 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu ocenia postawę Janusza Korczaka w czasie wojny • bierze aktywny udział w dyskusji na temat: <i>Czy warto poświęcać się dla dobra innych ludzi?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, czemu służy zastosowany styl wypowiedzi

		poeta • uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Czy warto poświęcać się dla dobra innych ludzi?</i>			
48. Skróty i skrótowce	<ul style="list-style-type: none"> • łączy nazwy z odpowiednimi skrótowcami • zapisuje słowa, które występują w zdaniu w skróconej formie • sprawdza w słowniku poprawność zapisu skrótów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady pisowni i odmiany skrótów oraz skrótowców • dzieli skrótowce na odmienne i nieodmienne • przyporządkowuje odpowiednim nazwom poszczególne skrótowce • uzupełnia zdania brakującymi skrótowcami w poprawnej formie 	<ul style="list-style-type: none"> • notuje pod tekstem skróty podkreślonych wyrazów i wyrażeń 	<ul style="list-style-type: none"> • samodzielnie tworzy skrótowce od poszczególnych nazw 	<ul style="list-style-type: none"> • wypisuje skrótowce pochodzące z języka angielskiego, które są często stosowane w komunikacji internetowej i układa z nimi zdania
49. i 50. Świadkowie akcji pod Arsenalem	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu oraz przypisów określa czas i miejsce akcji 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje uczestników przedstawionych zdarzeń • układa ramowy plan wydarzeń akcji pod Arsenalem • ocenia emocjonalne zaangażowanie narratora • rozwiązuje krzyżówkę dotyczącą wydarzeń przedstawionych w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Aleksandra Kamińskiego • opisuje tempo akcji podczas odbijania Rudego oraz wypisuje słownictwo oddziałujące najsilniej na czytelnika • wyjaśnia związek hasła krzyżówki z tytułem utworu Aleksandra Kamińskiego • redaguje artykuł do gazetki szkolnej upamiętniający bohaterstwo uczestników akcji pod Arsenalem 	<ul style="list-style-type: none"> • układa szczegółowy plan wydarzeń akcji pod Arsenalem • ocenia emocjonalne zaangażowanie narratora, odwołując się do odpowiednich cytatów • redaguje artykuł do gazetki szkolnej upamiętniający bohaterstwo uczestników bitwy pod Arsenalem, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się w kilku zdaniach na temat znaczenia „Kamieni na szaniec” w czasie II wojny światowej i współcześnie
51. Tragizm pokolenia Kolumbów	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest osoba mówiąca w wierszu i do kogo się zwraca • wskazuje dwa 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sens dwóch ostatnich wersów wiersza • wymienia określenia, jakimi podmiot 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Krzysztofa Kamila Baczyńskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, czy utwór można uznać za monolog liryczny i popiera swoje zdanie argumentami 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wnioski na podstawie wskazanych podobieństw między obrazem

	rodzaje miłości, o których jest mowa w utworze	liryczny opisuje ojczyznę • wskazuje podobieństwa między obrazem Raffaella Santiogo a wierszem Krzysztofa Kamila Baczyńskiego	• tłumaczy, przed jakimi problemami stanęli młodzi ludzie w czasie II wojny światowej		Raffaella Santiogo a wierszem Krzysztofa Kamila Baczyńskiego
52. Malarska wizja czasów wojny i okupacji	• określa temat każdego z obrazów • wymienia elementy, z których składa się kompozycja poszczególnych dzieł	• odszukuje w różnych źródłach wiadomości na temat życia i twórczości Zdzisława Beksińskiego oraz Maksa Ernsta • charakteryzuje tonację kolorystyczną zamieszczonych obrazów • ustala, czy którąś z prac można nazwać realistyczną, i uzasadnia swoje zdanie • redaguje opis jednego z przedstawionych dzieł	• wyjaśnia, w jaki sposób tonacja kolorystyczna wpływa na nastrój prac • wskazuje podobieństwa między obydwoma płótnami • podaje propozycje tytułu dla obrazu Zdzisława Beksińskiego	• przedstawia w ciekawej formie najważniejsze informacje o życiu i twórczości Zdzisława Beksińskiego oraz Maksa Ernsta • opisuje jedno z przedstawionych dzieł, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną	• dokonuje interpretacji porównawczej obu obrazów
53. Jak unikać błędów słowotwórczych?	• zapoznaje się z komentarzami dotyczącymi błędów słowotwórczych • zaznacza właściwe formanty	• uzupełnia hasła reklamowe odpowiednimi formami utworzonych słów • na podstawie słownika języka polskiego wyjaśnia znaczenie podanych formantów	• zapisuje po trzy rzeczowniki pospolite, które mogą tworzyć wyrazy złożone z poszczególnymi przedrostkami	• omawia, w jaki sposób uniknąć błędów słowotwórczych • poprawia zaznaczone błędy słowotwórcze	• odszukuje w internecie informacje na temat zawodów uznawanych obecnie za najpopularniejsze i zaznacza w zgromadzonych wyrazach formanty
54. Jak ukoić ból?	• wymienia tytuły zbiorów poetyckich Tadeusza Różewicza • określa, kim jest podmiot liryczny i jakie wyraża uczucia	• wyjaśnia znaczenie frazeologizmów z wyrazem <i>serce</i> • tłumaczy, dlaczego w tekście powtarza się wyrażenie <i>jak dobrze</i> • proponuje sposoby ukojenia	• omawia krótko postać Tadeusza Różewicza • porównuje obraz Arnolda Böcklina „Wojna” z dziełem Salvadora Dalego „Oblicze wojny”	• tłumaczy, dlaczego czasowniki <i>mogę</i> , <i>jestem</i> zapisano wielką literą • wyjaśnia, jakie skojarzenia ze słowami <i>las</i> , <i>drzewo</i> i <i>serce</i> mogą mieć ludzie, którzy przeżyli	• dokonuje analizy i interpretacji porównywanych obrazów

		bólu związanego z dramatycznymi doświadczeniami		wojnę	
55. i 56. Zachować godność ludzką w nieludzkich warunkach	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment utworu Karoliny Lanckorońskiej • określa rodzaj narracji prowadzonej w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy mapę miejsc, w których znajdowały się obozy koncentracyjne • opowiada, jak autorka radziła sobie z więzienną rzeczywistością • wskazuje fragmenty ukazujące, czym dla bohaterki była godność ludzka • gromadzi argumenty do dyskusji na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Karoliny Lanckorońskiej • wyjaśnia, jak rozumie wyrażenie <i>godność ludzka</i> • ustala, czy bohaterkę tekstu można nazwać altruistką i uzasadnia swoją opinię 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia wpływ narracji na odbiór opisywanych wydarzeń • charakteryzuje styl wypowiedzi autorki • aktywnie uczestniczy w dyskusji na podany temat 	<ul style="list-style-type: none"> • poszukuje w różnych źródłach informacji na temat projektu „AUSCHWITZ. MEMENTO” oraz sporządza notatkę na ten temat
57. Treść i zakres znaczeniowy wyrazu	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w tekście rzeczowniki o podobnej treści • wyszukuje w tekście wyrazy konkretne i abstrakcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje pary wyrazów, których zakres całkowicie się pokrywa • opisuje podane fotografie wyrazami o coraz węższym zakresie i o coraz bogatszej treści 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w diagramie wyrazy abstrakcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia frazeologizmy wyrazami, które mieszczą się w zakresie podanych słów, lecz mają od nich bogatszą treść 	<ul style="list-style-type: none"> • układa zdania dotyczące fotografii zgodnie z podanymi wskazówkami
58. i 59. <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i>	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o sytuacji przedstawionej na obrazie „Pożegnanie Europy” Aleksandra Sochaczewskiego o • określa czas i miejsce akcji utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia warunki, w jakich odbywał się transport więźniów • nazywa uczucia narratorowi podczas pierwszych dni pobytu w Rosji • odszukuje fragment wyjaśniający przyczynę aresztowania rodziny Toczaków • opisuje miejsce, do którego trafiły polskie rodziny po wywiezieniu z kraju • uzupełnia tabelę informacjami na 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa emocje widoczne na twarzach postaci ukazanych na obrazie Aleksandra Sochaczewskiego • komentuje fragment wyjaśniający przyczynę aresztowania rodziny Toczaków 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wnioski dotyczące tego, jakie cechy ludzkiej natury ujawniają się w trudnych sytuacjach • redaguje rozprawkę, w której uzasadnia słusność słów Ernesta Hemingwaya: <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i>, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na podstawie dostępnych źródeł, z jakimi faktami historycznymi mają związek wydarzenia ukazane przez narratora

		<p>temat zachowania radzieckich strażników i polskich więźniów</p> <ul style="list-style-type: none"> • redaguje rozprawkę, w której uzasadnia słusność słów Ernesta Hemingwaya: <i>Człowieka można zniszczyć, ale nie pokonać</i> 			
<p>60. Ludność cywilna Warszawy bohaterem zbiorowym „Pamiętnika z powstania warszawskiego”</p>	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem fragment „Pamiętnika z powstania warszawskiego” • nazywa emocje, jakie wywołał w nim przeczytany fragment 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jaki sposób Miron Białoszewski opowiada o swoich przeżyciach wojennych • wskazuje w utworze fragmenty dotyczące tego, jak mieszkańcy Warszawy radzą sobie w wojennej rzeczywistości • wyszukuje w tekście wyrazy dźwiękonaśladowcze • określa rodzaj zdań, których jest w utworze najwięcej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wpływ tragicznych przeżyć na więzi międzyludzkie • ustala, jakie słownictwo dominuje w przeczytanym fragmencie • uzasadnia, że utwór Mirona Białoszewskiego jest pamiętnikiem 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję zastosowanych w utworze wyrazów dźwiękonaśladowczych 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jakie znaczenie dla wymowy tekstu ma długość i rodzaj wypowiedzeń
<p>61. i 62. Bogactwo polszczyzny</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dopisuje do podanych słów ich gwarowe odpowiedniki • rozpoznaje gwarę środowiskową 	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w diagramie wyrazy z gwary podhalańskiej i wyjaśnia ich znaczenie na podstawie słownika • wyjaśnia, co oznaczają podane słowa w polszczyźnie ogólnej, a co – w gwarze środowiskowej • określa nadawców poszczególnych wypowiedzi na podstawie użytego przez 	<ul style="list-style-type: none"> • układa krótki dialog przy użyciu podanego słownictwa gwarowego 	<ul style="list-style-type: none"> • sporządza schemat ukazujący relacje rodzinne, korzystając ze zgromadzonych archaizmów • redaguje żartobliwe opowiadanie, wykorzystując co najmniej osiem spośród podanych archaizmów 	<ul style="list-style-type: none"> • wyszukuje w internecie wiadomości na temat najbliższej terytorialnie gwary ludowej i zapisuje dziesięć słów charakterystycznych dla tej gwary

		<p>nich słownictwa</p> <ul style="list-style-type: none"> • podaje współczesne odpowiedniki archaizmów • redaguje żartobliwe opowiadanie, wykorzystując co najmniej sześć spośród podanych archaizmów 			
<p>63. Tragiczne losy bohaterów opowiadania Idy Fink</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Idy Fink • streszcza fragment utworu Idy Fink 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaj narracji prowadzonej w tekście • charakteryzuje bohaterkę przeczytanej historii • omawia, co spowodowało wewnętrzną przemianę bohaterki • przedstawia swoją opinię na temat tego, czy w trudnych chwilach lepiej przebywać w samotności, czy z bliskimi osobami 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Idy Fink • uzasadnia trafność umieszczenia obrazu Andrzeja Wróblewskiego „Rozstrzelanie II” przy tekście Idy Fink 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcję zastosowanej narracji • rozważa, czy przeżycia wojenne mogą być tematem komedii 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, w jaki sposób został przedstawiony Holokaust w filmie „Życie jest piękne”
<p>64. Zwyczajni – niezwyczajni</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje cechy charakteru, które powinien mieć bohater • określa tematykę utworu • wymienia postacie występujące w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy listę osób, które zasługują na miano bohatera • nadaje własny tytuł przeczytanemu fragmentowi • wyjaśnia, za co autor cenil i podziwiał Zosię • opisuje atmosferę panującą w domu górali • redaguje charakterystykę Zosi z tekstu Gustawa Holoubka lub innej osoby, którą uważa za bohatera dnia codziennego 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postacie występujące w tekście • wymienia wartości, według których było wychowane młode pokolenie opisane w utworze • tłumaczy, jak rozumie sens podanego stwierdzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy listę osób, które zasługują na miano bohatera i uzasadnia swój wybór • redaguje charakterystykę Zosi z tekstu Gustawa Holoubka lub innej osoby, którą uważa za bohatera dnia codziennego, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, do czego nawiązuje zakończenie analizowanego fragmentu
<p>65. i 66.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • odnajduje w 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w

O sposobach wzbogacania słownictwa	tekście zapożyczenia i podaje ich znaczenie <ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia zdania odnoszące się do ilustracji brakującymi zapożyczeniami 	słownika wyrazów obcych zapisuje polskie odpowiedniki zapożyczeń <ul style="list-style-type: none"> • zastępuje modne zapożyczenia ich rodzimymi odpowiednikami • wypisuje neologizmy i wyjaśnia ich znaczenie • tłumaczy, dlaczego wskazane wyrazy są neologizmami znaczeniowymi 	podstawy słowotwórcze wymienionych neologizmów <ul style="list-style-type: none"> • tworzy neologizmy frazeologiczne z podanych wyrazów 	fragment pamiętnika, wykorzystując co najmniej pięć wymyślonych neologizmów	jaki sposób uzyskano efekt humorystyczny w tekście
67. Czy każda chwila sprzyja bohaterstwu?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Krystyny Siesickiej • ustala, kim są bohaterowie utworu i co ich łączy • wskazuje narratora opowiadanej historii 	<ul style="list-style-type: none"> • układa chronologiczny plan wydarzeń przeczytanego tekstu w postaci równoważników zdań • uzupełnia krzyżówkę i odczytuje hasło • redaguje charakterystykę Łukasza 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Krystyny Siesickiej • ocenia zachowanie chłopca • opowiada przeczytaną historię z punktu widzenia różnych bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje charakterystykę Łukasza, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia przytoczone słowa Władysława Broniewskiego i określa, w jaki sposób wiążą się one z postacią Łukasza
68. i 69. Bogate słownictwo ułatwia życie	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia wypowiedzi synonimami wyrazów modnych 	<ul style="list-style-type: none"> • przy użyciu słownika wyrazów bliskoznacznych redaguje tekst tak, aby uniknąć powtórzeń • tworzy antonimy za pomocą podanych przedrostków • opisuje sytuację ukazaną na fotografii, stosując antonimy co najmniej pięciu wymienionych słów • wyjaśnia, dlaczego podane wyrazy są homonimami 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje synonimy wskazanych frazeologizmów • dopisuje do każdego zestawu słów jeden wyraz wieloznaczny, będący ich synonimem 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia znaczenie wskazanych wyrazów wieloznacznych w poszczególnych cytatach 	<ul style="list-style-type: none"> • układa zdania z wybranym przymiotnikiem tak, aby użyć go w dwóch różnych znaczeniach
70. Historia	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia historię 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w różnych źródłach 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje odpowiednie 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje wybraną organizację 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadza wywiad z

<p> pewnego schroniska</p>	<p> powstania schroniska w Uciechowie</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyraża swoje zdanie na temat projektu wirtualnej adopcji psów 	<p> informacje o organizacjach pomagających bezdomnym zwierzętom</p> <ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, dlaczego Robert Bienias postanowił założyć schronisko dla zwierząt • wymienia cechy charakteru, które pomogły bohaterowi w realizacji zamierzonego celu • gromadzi informacje o najbliższym schronisku dla zwierząt 	<p> argumenty popierające projekt wirtualnej adopcji psów lub kontrargumenty</p> <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega wyjątkowość Ośrodka Pomocy dla Zwierząt Porzuconych 	<p> pomagającą bezdomnym zwierzętom</p>	<p> pracownikiem schroniska dla zwierząt</p>
<p> 71. Czy należy do pokolenia pilota?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia codzienne sytuacje, w których towarzyszy nam radio i telewizja • omawia tematykę poruszaną przez dziennikarzy w podanych fragmentach artykułów 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje samooceny poprzez sprawdzenie, czy należy do pokolenia pilota 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia sens słów: <i>Sztuka radiowa buduje niezależność odbiorcy i jego wewnętrzną wolność</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia, dlaczego określone stwierdzenie odnosi się do radia, a nie do telewizji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega fenomen radia i wyjątkowość telewizji
<p> 72. Emocje ukryte w słowach...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dzieli wyrazy na nacechowane dodatnio, ujemnie oraz neutralne 	<ul style="list-style-type: none"> • stosuje eufemizmy we wskazanych sytuacjach • podaje przyrostki, za pomocą których można utworzyć wyrazy nacechowane ekspresywnie 	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza zdania, w których zdrobnienia wyrażają ironię 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika zastępuje nacechowane frazeologizmy ich neutralnymi odpowiednikami 	<ul style="list-style-type: none"> • przeredagowuje tekst tak, aby zawierał jedynie neutralne zwroty i wyrażenia
<p> 73. i 74. O roli radia w czasie II wojny światowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje etapy rozwoju sieci CBS od II wojny światowej do lat 90. 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję radia w trakcie II wojny światowej • przedstawia zasady, którymi powinni się kierować rzetelni dziennikarze • opowiada o wpływie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zagrożenia, jakie dla radia niesło wynalezienie telewizji • wyjaśnia, dlaczego Edward R. Murrow tak źle wypowiadał się na temat 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje podobieństwa i różnice między pracą dziennikarzy lokalnych a zadaniami korespondentów wojennych • omawia, na czym polega zasada 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje własną ocenę telewizji

		<p>reportażu „Londyn po zmroku” na Amerykanów</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia, jakie zmiany w sposobie przekazywania informacji w radiu i telewizji zapoczątkował Edward R. Murrow oraz zatrudnieni przez niego dziennikarze • wyjaśnia znaczenie wyrażenia <i>najwyższe standardy dziennikarskie</i> 	nowego medium	równania w dół	
75. Słuchowisko radiowe kontra teatr telewizji	<ul style="list-style-type: none"> • przyporządkowuje słownictwo do słuchowiska radiowego i teatru telewizji • wymienia środki wyrazu charakterystyczne dla audycji radiowej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, jaką rolę odgrywa dialog w słuchowisku radiowym, a jaką – w programie telewizyjnym • podaje różnice między tradycyjnym teatrem a teatrem telewizji 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak rozumie przytoczone słowa Adama Hanuszkiewicza • proponuje, kto mógłby być <i>autentycznym bohaterem słuchowiska</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia środki wyrazu, które są wykorzystywane zarówno w słuchowisku radiowym, jak i w teatrze telewizji 	<ul style="list-style-type: none"> • określa za pomocą metafor, symboli i ilustracji istotę radia oraz specyfikę teatru telewizji
76. i 77. Jak powstaje scenariusz?	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza przeczytany tekst w kilku zdaniach • przedstawia uczestników wydarzeń i określa ich postawę wobec zaistniałej sytuacji 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje scenę, która wydaje mu się nonsensowna • wyjaśnia, w jaki sposób autor scenariusza osiągnął efekt komiczny • wypisuje z tekstu przykłady komizmu słownego i sytuacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • przereklamuje według podanego wzoru wybrany fragment słuchowiska radiowego na scenopis przedstawienia w teatrze telewizji 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje różnice między realizacją akustyczną a ilustracją muzyczną 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje słuchowisko radiowe na podstawie scenariusza Jerzego Górzeńskiego
78. Jak unikać błędów słownikowych?	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z hasłami ze słownika poprawnej polszczyzny i z komentarzami informującymi o błędach • korzysta ze słownika 	<ul style="list-style-type: none"> • łączy wyrazy z ich wyjaśnieniami • układa zdania z podanymi wyrazami tak, aby ukazać właściwe znaczenie słów 	<ul style="list-style-type: none"> • korzysta ze słownika wyrazów kłopotliwych 	<ul style="list-style-type: none"> • układa zdania z podanymi wyrazami zgodnie z ich właściwym znaczeniem 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje trzy pary wyrazów, których znaczenie jest często mylone ze względu na podobną wymowę lub budowę słów

	poprawnej polszczyzny				
79. Jak rozwiązać problem z <i>telemętlikiem</i> ?	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem komiks H.J. Chmielewskiego • podaje rodzaje programów telewizyjnych wyliczone przez Tytusa 	<ul style="list-style-type: none"> • określa problem, przed którym stanął Tytus • wyjaśnia, w jaki sposób powinien postępować człowiek rozumny, korzystający z telewizji • opowiada, jak młodzież odnosi się do oferty telewizji • omawia inne popularne gatunki telewizyjne • tłumaczy, co należy robić, aby uniknąć <i>telemętliku</i> • bierze udział w dyskusji na temat roli telewizji wśród współczesnych środków masowego przekazu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia popularne gatunki telewizyjne i krótko charakteryzuje jeden z nich • wyjaśnia, co rozumie pod pojęciem <i>telemętlík</i>, użytym przez Romka i A?Tomka 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywnie uczestniczy w dyskusji na temat roli telewizji wśród współczesnych środków masowego przekazu • sporządza ranking stacji telewizyjnych i radiowych 	<ul style="list-style-type: none"> • rozważa, czy duży wybór kanałów telewizyjnych oraz stacji radiowych jest dobrodziejstwem cywilizacji, przedstawiając pozytywne i negatywne strony tego zjawiska
80. Pamiętki przeszłości – wojna i okupacja	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze odkrycia i wydarzenia z czasów II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie zgromadzonych materiałów sporządza krótką notatkę na temat Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau • wyjaśnia, jaką zagadkę kryją Góry Sowie 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze odkrycia i wydarzenia z czasów II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia przydatność nowoczesnych technologii 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje prezentację multimedialną na temat Miejsca Pamięci i Muzeum Auschwitz-Birkenau
81. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje tematy sztuki tworzonej w łagrach • wymienia imiona trzech głównych bohaterów „Kamieni na szaniec” • przyporządkowuje słownictwo do 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jak wyglądała sytuacja chorych podczas nalotu na szpital • podaje nazwę używaną do określenia czasów II wojny światowej • układa ze słowem <i>bohater</i> dwa zdania, w których będą 	<ul style="list-style-type: none"> • określa różnicę między łagromi i łagarami • wskazuje gatunek radiowy, do którego można odnieść określenia: <i>teatr wyobraźni</i>, <i>gra dźwięków</i>, <i>muzyczność</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, na czym polegał tragizm pokolenia Kolumbów • pisze wypracowanie na jeden z wymienionych tematów, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	

	odpowiednich nazw mediów	wykorzystane dwa różne znaczenia tego wyrazu <ul style="list-style-type: none"> • formułuje dwa argumenty uzasadniające fenomen żywotności radia • redaguje wypracowanie na jeden z wymienionych tematów 			
82. Oblicze współczesnego świata	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zjawiska charakterystyczne dla współczesności • określa daty graniczne epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym jest postmodernizm • wykonuje kolaż przedstawiający człowieka XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia zjawiska charakterystyczne dla współczesności • podaje wydarzenia łączące się z datami granicznymi epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje ilustrowaną kronikę najważniejszych wydarzeń od zakończenia II wojny światowej do dziś 	<ul style="list-style-type: none"> • prezentuje w formie mapy myśli główne kierunki sztuki współczesnej
83. i 84. Przyjaźń Santiago i chłopca	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Ernesta Hemingwaya • czyta ze zrozumieniem fragment tekstu Ernesta Hemingwaya • opisuje wygląd starego rybaka • przedstawia warunki, w jakich mieszkał Santiago 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa uczucia chłopca do rybaka • wyjaśnia, na czym polegała przyjaźń Santiago i chłopca • wskazuje fragmenty, w których narrator ukazuje emocje bohaterów • rozważa, czy prawdziwi przyjaciele mogą mieć przed sobą tajemnice 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Ernesta Hemingwaya • rozważa, czy prawdziwi przyjaciele mogą mieć przed sobą tajemnice i uzasadnia swoją opinię na podstawie własnych doświadczeń 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia różnice w sposobie ukazania rybaka oraz jego zawodu w opowiadaniu Ernesta Hemingwaya i na obrazie „Rybak” Apoloniusza Kędzierskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wnioski na temat różnic w sposobie ukazania rybaka oraz jego zawodu w opowiadaniu Ernesta Hemingwaya i na obrazie „Rybak” Apoloniusza Kędzierskiego
85. i 86. Zasady interpunkcji nie mają przed nami tajemnic	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w zdaniu średnik • wstawia do tekstu brakujące dwukropki • wprowadza myślniki do dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia tekst brakującymi przecinkami i zapisuje zasady użycia znaków interpunkcyjnych • ustala, które przecinki powinno się zastąpić średnikami • tworzy wypowiedzenia wielokrotnie złożone i stosuje średniki • oddziela 	<ul style="list-style-type: none"> • dopisuje brakujące części wypowiedzi i wyjaśnia funkcję myślników w poszczególnych zdaniach • redaguje opowiadanie z dialogiem przy użyciu określonej liczby znaków interpunkcyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • określa funkcje, jakie pełni średnik w wypowiedzeniu 	<ul style="list-style-type: none"> • układa zdania odnoszące się do zamieszczonych fotografii, stosując wskazane znaki interpunkcyjne w podanej kolejności

		myślnikami wtrącenia, uogólnienie i niespodziewane zakończenie tekstu, a średnikiem – dopowiedzenie			
87. Świat białych i czarnych ludzi	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Doris Lessing • czyta ze zrozumieniem fragment opowiadania Doris Lessing • wymienia elementy świata przedstawionego o w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie terminów: <i>rasizm</i>, <i>nacjonalizm</i>, <i>ksenofobia</i> • omawia elementy świata przedstawionego w powieści • odszukuje w utworze fragmenty charakteryzujące pana Macintosha • wymienia przyczyny samotności Tomka Clarke'a • wskazuje różnice między światem białych i czarnych ukazanym w przeczytanym fragmencie • przeprowadza sondę na temat: <i>Czym dla Ciebie jest tolerancja?</i> • bierze udział w dyskusji dotyczącej tolerancji 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Doris Lessing • ocenia postawę i zachowanie pana Macintosha • określa, w jaki sposób pisarka wypowiada się o rasizmie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, do czego zostało porównane w tekście ludzkie życie, przytaczając odpowiednie argumenty • aktywnie uczestniczy w dyskusji dotyczącej tolerancji 	<ul style="list-style-type: none"> • opracowuje w formie wykresu wyniki ankiety na temat: <i>Czym dla Ciebie jest tolerancja?</i>
88. i 89. Chanukowe dzieło	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Isaaca Bashevisa Singera • określa, kim jest narrator utworu • opowiada, w jaki sposób rabin wychowywał swoje dzieci 	<ul style="list-style-type: none"> • rozwiązuje krzyżówkę dotyczącą treści opowiadania • redaguje plan wydarzeń w formie zdań pojedynczych, dotyczący historii opowiedzianej przez ojca • odszukuje w utworze fragmenty ukazujące zasady 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Isaaca Bashevisa Singera • tłumaczy, dlaczego obchodzi się święto Chanuki 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego wyrazy <i>matka</i> oraz <i>ojciec</i> pisane są w opowieści wielką literą • pisze opowiadanie na temat: <i>Cuda zdarzają się codziennie...</i>, przedstawiając argumenty na poparcie lub obalenie tezy, a także dbając o 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje informacje na temat żydowskiego święta Chanuki

		<p>religii żydowskiej</p> <ul style="list-style-type: none"> • pisze opowiadanie na temat: <i>Cuda zdarzają się codziennie...</i>, przedstawiając argumenty na poparcie lub obalenie tezy 		<p>poprawność kompozycyjną i językową</p>	
<p>90. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyraz o ograniczonym zasięgu • podaje podstawy słowotwórcze wyrazów • dzieli wyrazy na ogólne i szczegółowe, abstrakcyjne i konkretne 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia na wykresie rodzinę wyrazu i zaznacza w wyrazach rdzeń • wypisuje z tekstu i przypisów trzy złożenia oraz dwa zestawienia • wynotowuje z przeczytanego fragmentu dwie nazwy wykonawców czynności i zaznacza w nich formanty • uzupełnia tabelę odpowiednimi synonimami i antonimami podanych wyrazów • pisze zaproszenie, stosując 3–4 skróty podanych wyrazów • zastępuje wskazane sformułowania eufemizmami • używa w wypowiedzi zdrobnień i zgrubień 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje dłuższy dialog, używając wskazanych słów oraz odpowiednich znaków interpunkcyjnych • zapisuje wyrazy ukazujące różne znaczenia tego samego słowa • dopisuje peryfrazy do wymienionych słów 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze zaproszenie, stosując 5–6 skrótów podanych wyrazów 	
<p>91. i 92. Z wizytą w nierealnym świecie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Kurta Vonneguta • czyta ze zrozumieniem tekst Kurta Vonneguta • wymienia realne elementy świata 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje głównego bohatera przeczytanej historii • odszukuje w tekście wątki fantastyczne • pisze notatkę encyklopedyczną o 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Kurta Vonneguta • opowiada, w jakim celu autor wprowadził wątki fantastyczne do powieści o tematyce wojennej 	<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy funkcję powtórzeń w utworze • omawia funkcję zastosowanej narracji • redaguje opowiadanie o przygodach bohatera, który przybył na ziemię z 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat elementów zaskakujących w sposobie kreowania świata

	<p>przedstawionego</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje narratora 	<p>Tralfamadorczykach</p> <ul style="list-style-type: none"> • dzieli elementy świata przedstawionego na tragiczne i komiczne • wyjaśnia, na czym polega czarny humor • wskazuje fragmenty utworu, które się powtarzają • nazywa typ narracji w tekście • redaguje opowiadanie o przygodach bohatera, który przybył na ziemię z przyszłości 		<p>przyszłości, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną</p>	
<p>93. Polska literatura i sztuka po II wojnie światowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze etapy rozwoju dwudziestowiecznej literatury polskiej • podaje zagadnienia, które znajdowały się w kręgu rozważań Leszka Kołakowskiego i księdza Józefa Tischnera 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o warunkach, w jakich tworzyli polscy pisarze po zakończeniu II wojny światowej 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w dostępnych źródłach przykłady polskiej architektury postmodernistycznej i wskazuje, które budowle podobają mu się najbardziej 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy portfolio na temat polskiej architektury postmodernistycznej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia wybrane dzieło sztuki współczesnego artysty
<p>94. i 95. Porządek w formach wypowiedzi</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje formy wypowiedzi, które składają się ze wstępu, z rozwinięcia i zakończenia • układa we właściwej kolejności fragmenty anegdoty 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jakie informacje powinny znaleźć się w poszczególnych częściach charakterystyki bohatera literackiego • podkreśla sformułowania typowe dla wstępów w dłuższych formach wypowiedzi • dopisuje rozwinięcie do zaproponowanego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, jaką funkcję pełni wstęp w odniesieniu do całości tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje swoją propozycję zakończenia, nawiązującego do wstępu i podsumowującego tekst 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie planu pisze opowiadanie

		o wstępu i zakończenia • uzupełnia plan twórczy opowiadania według własnego pomysłu			
96. Poeta jako strażnik pamięci narodowej	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w wierszu fragmenty, w których ujawnia się podmiot liryczny • określa, kim jest osoba mówiąca 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zarzuty, jakie podmiot liryczny stawia adresatowi utworu • wskazuje w wierszu część opisową i część refleksyjną • odnajduje w utworze eufemizm • omawia przesłanie wiersza • tłumaczy, jakie zadanie stoi przed poetą, zgodnie z wymową utworu • redaguje notatkę na temat pomnika Poległych Stoczniowców 1970 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, przed czym ostrzega adresata osoba mówiąca • charakteryzuje tematykę części opisowej i części refleksyjnej • podaje sformułowanie, które zostało zastąpione eufemizmem 	<ul style="list-style-type: none"> • rozważa, czy przesłanie utworu ma charakter uniwersalny i uzasadnia swoje zdanie 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje referat na temat pomnika Poległych Stoczniowców 1970
97. Testament poetycki	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły tomów poetyckich Konstantego Gałczyńskiego • omawia problematykę fragmentów pieśni • wskazuje, kto jest podmiotem lirycznym w „Pieśni III” i adresatem „Pieśni X” 	<ul style="list-style-type: none"> • nadaje tytuły poszczególnym pieśniom • wypisuje z „Pieśni III” słownictwo dotyczące miłości • uzasadnia, że cykl „Pieśni” jest poetyckim testamentem twórcy • redaguje kilkuzdaniową wypowiedź o roli nadziei na przyszłość w życiu każdego człowieka • przygotowuje wybrany tekst na konkurs recytatorski „Pieśni” Konstantego 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Konstantego Gałczyńskiego • ocenia sposób opisanego uczucia przez poetę w „Pieśni III” • podaje, do jakiego gatunku literackiego należą omawiane utwory 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia funkcje pytań zastosowanych w „Pieśni III” • prezentuje własną interpretację głosową wiersza w trakcie konkursu recytatorskiego, dbając o odpowiednią dykcję, tempo oraz modulację głosu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwiska współczesnych piosenkarzy, którzy w swoim repertuarze wykorzystują utwory Konstantego Gałczyńskiego

		Ildefonsa Gałczyńskiego			
98. Kompozycja tekstów	<ul style="list-style-type: none"> dopisuje swoje propozycje tytułu oraz śródtytułów do zamieszczonego artykułu zaznacza motto oraz omawia jego znaczenie dla tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje krótki artykuł zgodny z podanym tytułem, podtytułem i ze śródtytułami wybiera frazeologizm, który najlepiej komentuje treść danej wypowiedzi wskazuje dedykacje i określa, w jakim celu powstała każda z nich pisze plan twórczy pracy na jeden z podanych tematów układa treść dedykacji 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie słownika wyrazów obcych wyjaśnia znaczenie tytułu czasopisma „Cogito” 	<ul style="list-style-type: none"> proponuje tematykę tekstów, których mottem mogłyby być podane cytaty 	<ul style="list-style-type: none"> pisze plan twórczy pracy na jeden z wymienionych tematów, uwzględniając tytuł i podtytuł tekstu, a także śródtytuły, dedykację i motto
99. Która Nike jest nam bliższa?	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły zbiorów poetyckich Zbigniewa Herberta czyta ze zrozumieniem utwór Z. Herberta określa temat wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie słownika redaguje notatkę na temat bogini Nike podaje, czym różni się Nike z utworu Zbigniewa Herberta od mitologicznego wyobrażenia tej bogini opisuje w kilku zdaniach sytuację młodego żołnierza wyjaśnia, dlaczego bogini nie ostrzega młodzieńca wskazuje w wierszu odwołania do mitologii greckiej 	<ul style="list-style-type: none"> krótko charakteryzuje postać Zbigniewa Herberta przewiduje, jaki los czeka młodego żołnierza uzasadnia, która z rzeźb lepiej oddaje wahanie, a która • pewność 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czemu służy przeciwstawienie <i>otwarta pierś</i> • <i>zamknięte oczy</i> w ostatniej zwrotce tłumaczy, w jaki sposób poeta wykorzystuje symbole mitologiczne 	<ul style="list-style-type: none"> omawia, jak brak rymów i znaków interpunkcyjnych oraz nierówna długość wersów i zwrotek wpływają na odbiór utworu
100. i 101. W świecie groteski	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Sławomira Mrożka opowiada, jak powinno wyglądać tradycyjne polskie wesele 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów zapisuje w punktach przebieg 	<ul style="list-style-type: none"> krótko charakteryzuje postać Sławomira Mrożka porównuje zawartość kufra panny młodej z utworu z tradycyjnym 	<ul style="list-style-type: none"> wypisuje z utworu co najmniej sześć słów użytych w celu wprowadzenia dialektyzacji 	<ul style="list-style-type: none"> omawia, co autor osiągnął, wykorzystując w tekście groteskę i dialektyzację

	<ul style="list-style-type: none"> wylicza, co znajdowało się w kufrze panny młodej 	<p>uroczystości w Atomicach</p> <ul style="list-style-type: none"> odnajduje w tekście sprzeczne określenia poszczególnych elementów obrazu wsi tłumaczy, czym jest groteska i dialektyzacja wypisuje z utworu pięć słów użytych w celu wprowadzenia dialektyzacji 	<p>posagiem</p> <ul style="list-style-type: none"> wykonuje ilustrację do tekstu Sławomira Mrożka „Wesele w Atomicach” 		
<p>102. i 103. Jak napisać podanie i list motywacyjny?</p>	<ul style="list-style-type: none"> zaznacza argumenty, których można użyć w poszczególnych pismach skierowanych do dyrektora szkoły redaguje podanie o przyjęcie do szkoły ponadgimnazjalnej, wykorzystując wymienione zwroty i wyrażenia 	<ul style="list-style-type: none"> formuluje po dwa argumenty odpowiednie do poszczególnych sytuacji wprowadza do podania brakujące informacje wypisuje cechy oraz umiejętności wymagane w pracy osób ukazanych na ilustracjach uzupełnia list motywacyjny 	<ul style="list-style-type: none"> pisze list motywacyjny z wykorzystaniem określonego słownictwa oraz przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje podanie o przyjęcie do szkoły ponadgimnazjalnej, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> ustala, które z podanych argumentów mogłyby się pojawić w listach motywacyjnych skierowanych do poszczególnych osób
<p>104. Co nam przyniesie przyszłość?</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły utworów Stanisława Lema opowiada, w jaki sposób działały psychemikalia 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie słownika podaje znaczenie terminu <i>futurologia</i> nazywa emocje bohatera tekstu po obudzeniu się w nowej, obcej rzeczywistości wypisuje z utworu neologizmy służące uwiarygodnieniu przedstawionych wydarzeń tłumaczy, czym jest stylizacja opisuje wizję przyszłości ukazaną przez Stanisława Lema 	<ul style="list-style-type: none"> krótko charakteryzuje postać Stanisława Lema wyjaśnia znaczenie neologizmów udowadnia, że utwór „Kongres futurologiczny” to opowiadanie fantastycznonaukowe 	<ul style="list-style-type: none"> odszukuje w tekście środki artystyczne służące stylizacji 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje podobieństwa między rzeczywistością zaprezentowaną w opowiadaniu Stanisława Lema a światem współczesnym
<p>105. Jaką wartość</p>	<ul style="list-style-type: none"> wymienia tytuły zbiorów 	<ul style="list-style-type: none"> zaznacza w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> krótko charakteryzuje 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia znaczenie metafor 	<ul style="list-style-type: none"> rozważa, czy wspólnie

ma życie?	poetyckich Ewy Lipskiej <ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem wiersz Ewy Lipskiej • opowiada o nastroju wiersza 	metafory <ul style="list-style-type: none"> • opisuje stosunek podmiotu lirycznego do życia • wskazuje w tekście anaforę • odnajduje w wierszu puentę 	postać Ewy Lipskiej <ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy znaczenie puenty wiersza 	zaznaczonych w wierszu <ul style="list-style-type: none"> • określa funkcję anafory zastosowanej w utworze 	życie jest wysoko cenioną wartością
106. i 107. Piszemy życiorys i CV	<ul style="list-style-type: none"> • zaznacza zdania, które mogłyby się znaleźć w życiorysie • uzupełnia życiorys odpowiednimi informacjami na temat siebie lub wymyślonej osoby • wykreśla z CV niepotrzebne informacje 	<ul style="list-style-type: none"> • podkreśla w tekście zdania oraz wyrażenia nieodpowiednie dla stylu i charakteru życiorysu • redaguje życiorys nastolatki ukazanej na fotografiach, korzystając z podanego słownictwa 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie zamieszczonego życiorysu wypisuje w punktach odpowiednie informacje, używając równoważników zdań 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, z jakiego powodu poeta napisał swój życiorys w sposób odbiegający od ustalonych zasad tworzenia tej formy wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze swoje CV, a następnie przekształca je na życiorys przy użyciu zamieszczonych sformułowań
108. Odkrywać nowe lądy...	<ul style="list-style-type: none"> • streszcza przeczytany tekst w kilku zdaniach • tworzy listę cech potrzebnych podróżnikowi • opowiada o swojej wymarzonej wyprawie 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w słowniku wyrazów bliskoznacznych synonimy słowa <i>podróż</i> • określa typ narracji zastosowanej w powieści • opisuje, w jaki sposób w utworze przedstawieni są rodzice • wyjaśnia, dlaczego wyjazdy rodziców nie są uznawane przez bohaterkę za prawdziwe podróżowanie • przy użyciu słownika wypisuje związki frazeologiczne odnoszące się do postawy bohaterki • odpowiada, jak kobieta charakteryzuje samą siebie 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonuje hierarchizacji cech potrzebnych podróżnikowi • wskazuje w tekście fragment świadczący o dystansie bohaterki do własnej osoby • charakteryzuje typ nowoczesnego człowieka ukazanego w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze sprawozdanie z wybranego filmu, którego motywem przewodnim jest podróż, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o swojej wymarzonej wyprawie, a także przedstawia jej plan uwzględniający wycieczki, środki lokomocji, miejsca pobytu oraz obiekty warte obejrzenia

		<ul style="list-style-type: none"> • tłumaczy, z jakich powodów ludzie decydują się poświęcić życie na poznawanie nowych lądów, zdobywanie gór i odkrywanie niezbadanych terytoriów • pisze sprawozdanie z wybranego filmu, którego motywem przewodnim jest podróż 			
<p>109. Kim są pan i pani K?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Raya Bradbury'ego • opowiada, jak wyobraża sobie życie na Marsie • określa narratora historii • przedstawia w kilku zdaniach niezwykły sen Ylli 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje o planecie Mars i sporządza notatkę na ten temat • odszukuje w tekście fragmenty dotyczące domu i otoczenia Marsjan • charakteryzuje wygląd pana i pani K oraz podaje, czym się zajmują • odpowiada, co zakłóciło codzienny rytm dnia małżonków • opisuje, jak wygląda obcy przybysz, który ukazuje się bohaterce we śnie • wie, do jakiego gatunku literackiego można zaliczyć „Kroniki marsjańskie” • zapisuje w punktach dokonania, którymi mieszkańcy Ziemi mogliby zaimponować przybyszom z innej planety 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Raya Bradbury'ego • wyjaśnia, dlaczego bohaterowie uznają mieszkańca trzeciej planety za dziwnego i nierzeczywistego • podaje odpowiednie argumenty na poparcie tezy, że utwór Raya Bradbury'ego to opowiadanie fantastycznonaukowe 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, czym mieszkańcy Ziemi mogliby zaimponować przybyszom z innej planety 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje notatkę na temat szans i zagrożeń związanych z dążeniem człowieka do odkrywania tajemnic wszechświata i innych cywilizacji

<p>110. i 111. Na tropie zabójcy</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuły utworów Agathy Christie • czyta ze zrozumieniem fragment powieści Agathy Christie • wymienia zdolności, jakie powinien posiadać dobry detektyw 	<ul style="list-style-type: none"> • określa rodzaj narracji prowadzonej w tekście • wyjaśnia, co o swojej rozmówczyni myślał inspektor Curry podczas spotkania w holu • charakteryzuje pannę Marple, podkreślając cechy jej osobowości, które pozwoliły bohaterce rozwiązać zagadkę morderstwa • zapisuje w punktach plan, jaki ułożył Lewis Serrocold, aby nie wykryto, że to on jest zabójcą 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Agathy Christie • opowiada, w jaki sposób panna Marple odkryła mordercę Christiana Gulbrandsena • tłumaczy, jaką rolę w przedsięwzięciu odegrał Edgar Lawson 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w tekście trzy motywy typowe dla powieści kryminalnej 	<ul style="list-style-type: none"> • podaje rozwiązanie zagadki detektywistycznej
<p>112. Co nas fascynuje w powieściach grozy?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Deana Koontza • czyta ze zrozumieniem fragment powieści Deana Koontza • wyjaśnia, kim jest bohater powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje, jak wyglądało życie Dominicka, gdy zaczął lunatykować • odnajduje w tekście informacje dotyczące uczuć mężczyzny • charakteryzuje nastrój przeczytanych fragmentów • na podstawie słownika symboli tłumaczy, jaką rolę odgrywa w powieści księżyc • wskazuje w utworze typowe cechy thrillera • uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Czy ludzie lubią się bać?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje postać Deana Koontza • omawia, jak zmieniały się emocje bohatera wraz z rozwojem wydarzeń 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, dzięki czemu autor uzyskał nastrój niepokoju w utworze • bierze aktywny udział w dyskusji na temat: <i>Czy ludzie lubią się bać?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje wnioski z dyskusji na temat: <i>Czy ludzie lubią się bać?</i>
<p>113. i 114. Prawdziwych księżniczek już nie ma...</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły książek Andrzeja Sapkowskiego • przypomina, czym charakteryzują 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje wyrazy i wyrażenia odpowiadające tematyce utworów średniowiecznych 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Aleksandra Sapkowskiego • gromadzi odpowiednie przykłady z 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, w jakim celu autor zastosował w powieści styl potoczny 	<ul style="list-style-type: none"> • zbiera informacje na temat trzech polskich i zagranicznych pisarzy fantastyki oraz publikacji

	<p>się baśnie</p> <ul style="list-style-type: none"> • omawia elementy świata przedstawionego 	<p>h</p> <ul style="list-style-type: none"> • odszukuje w tekście postacie i wydarzenia realistycznie oraz fantastyczne • określa, do jakiego gatunku literackiego można zaliczyć utwór Andrzeja Sapkowskiego • charakteryzuje Geralta, biorąc pod uwagę jego zachowanie i sposób mówienia • podaje nazwę epoki, do której nawiązuje tekst • pisze plan przeczytanej historii • odnajduje we fragmentach powieści cechy stylu potocznego 	<p>tekstu na potwierdzenie tezy, że utwór należy do gatunku fantasy</p>		<p>tego gatunku</p>
<p>115. Co to znaczy <i>usychać z miłości</i>?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa tematykę utworu • podaje imiona postaci z tekstu oraz krótko charakteryzuje wybrane osoby 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, jaką tematykę powinny podejmować książkę dla nastolatków • odszukuje we fragmencie wskazówki pozwalające ustalić miejsce i czas akcji powieści • przytacza opinie bohaterów o szesnastowiecznej historii miłosnej • tłumaczy, jaką wartość stanowi miłość dla bohaterów opowiadania • na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie zwrotu <i>usychać z miłości</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje każdą z postaci • wymienia oznaki stanu, który można określić <i>usychaniem z miłości</i> • gromadzi argumenty potwierdzające, że utwór Marty Fox można uznać za współczesną powieść obyczajową 	<ul style="list-style-type: none"> • bierze aktywny udział w przygotowaniu inscenizacji wybranego fragmentu książki należącej do literatury młodzieżowej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia ponadczasowy wzorzec miłości utrwalony w literaturze
<p>116. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności –</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa narratora występującego w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • proponuje tytuły i podtytuły w tekście oraz odpowiednie 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnia treść dedykacji • wyjaśnia, znaczenie słowa 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje list motywacyjny, przestrzegając norm 	

praca klasowa	<ul style="list-style-type: none"> wymienia fakty z życia bohatera 	<p>śródtytuły</p> <ul style="list-style-type: none"> uzupełnia dedykację redaguje list motywacyjny, przestrzegając norm kompozycyjnych 	<i>kompetentny</i>	kompozycyjnych, a także językowych, ortograficznych i interpunkcyjnych	
117. Wyższość prasy nad internetem	<ul style="list-style-type: none"> podaje trzy powody, dla których w dobie rozwoju internetu ludzie czytają tradycyjne gazety 	<ul style="list-style-type: none"> omawia różnice między tradycyjną prasą a gazetami publikowanymi w internecie określa, czy komentarze czytelników są wiarygodnym źródłem informacji 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia więcej niż trzy powody, dla których w dobie rozwoju internetu ludzie czytają tradycyjne gazety 	<ul style="list-style-type: none"> porównuje zasięg oddziaływania prasy internetu ustala, czy lepiej jest zaprenumerować czasopismo poświęcone swojemu hobby, czy czytać je w internecie, i uzasadnia swoją odpowiedź 	<ul style="list-style-type: none"> omawia różne role nadawcy i odbiorcy w prasie oraz internecie
118. Witajcie w świecie bloggerów	<ul style="list-style-type: none"> podaje najważniejsze elementy bloga wypowiada się na temat przyczyn popularności blogów 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje swoje skojarzenia z wyrażeniem <i>salon literacki</i> wymienia formy dziennikarstwa internetowego, o jakich jest mowa w tekście Artura Bazaka określa, jaką formą wypowiedzi jest blog tłumaczy, czym jest blogosfera omawia rolę bloga Salon24.pl 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, co sprawia, że blogi stają się coraz bardziej znaczącą i poważaną formą wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> opowiada, jaką funkcję pełnią blogi publicystyczne i czym różnią się od tych prowadzonych przez nastolatków 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje notatkę dotyczącą trzech wybranych blogów publicystycznych
119. Gazeta marzeń	<ul style="list-style-type: none"> wymienia dwie zalety oraz dwie wady czasopism papierowych oraz gazety multimedialnej, o której jest mowa w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje gazetę marzeń Krzysztofa Urbanowicza wskazuje fragment wypowiedzi zawierający opinię Krzysztofa Urbanowicza na temat przyszłości prasy odpowiada, która forma prasy – tradycyjna czy internetowa – bardziej mu odpowiada i 	<ul style="list-style-type: none"> przypomina, w którym wieku nastąpił rozwój prasy w Polsce i z jakimi nastrojami był związany wyjaśnia, w jakim znaczeniu autor bloga używa wyrażenia <i>indywidualizacja treści</i> określa, który rodzaj prasy pozwala czytelnikowi na <i>indywidualizację treści</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia 3–4 zalety oraz 3–4 wady czasopism papierowych oraz gazety multimedialnej, o której jest mowa w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> formułuje swoją opinię na temat zakresu swobody publikowania różnych wypowiedzi w internecie i podaje odpowiednie argumenty

		uzasadnia swoje zdanie			
120. Etyka i etykieta językowa w sieci internetowej	<ul style="list-style-type: none"> • podkreśla sformułowania, które mogłyby się znaleźć w e-mailu do wychowawcy • pisze w zeszycie SMS•a dotyczącego przekazania określonych treści 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje tekst e-maila będącego odpowiedzią na zamieszczoną wiadomość • formułuje trzy argumenty na temat: <i>Dlaczego nawet w przypadku SMS•ów powinniśmy dbać o poprawność językową naszych wypowiedzi?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • formułuje ponad trzy argumenty na temat: <i>Dlaczego nawet w przypadku SMS•ów powinniśmy dbać o poprawność językową naszych wypowiedzi?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady, które obowiązują podczas pisania e-maili 	
121. Niebezpieczeństwa w sieci	<ul style="list-style-type: none"> • określa temat obu zaprezentowanych tekstów • wylicza elementy strony internetowej budzące podejrzenia bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia sposoby, które mogą uchronić przed oszustami pojawiającymi się w sieci • uczestniczy w dyskusji na temat: <i>Jak powinni byli się zachować Gogel i przyjaciele, gdy odkryli nieuczciwych użytkowników sieci?</i> • wymienia elementy, dzięki którym artykuł zamieszczony w komiksie przykuwa uwagę czytelnika 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, które medium – prasa czy internet – ze względu na swoje właściwości ułatwia popełnianie przestępstw • wskazuje, co mają ze sobą wspólnego postacie występujące w przeczytanych fragmentach 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, dlaczego obecnie bardzo popularne są śledztwa dziennikarskie 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie komiksu i posiadanej wiedzy omawia rolę prasy w życiu społecznym
122. Śledzimy fora internetowe	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia portale społecznościowe, o których pisze autorka 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie terminów <i>hipochondria</i> i <i>hipochondryk</i> • tłumaczy, dlaczego niektórzy ludzie zagląдают na fora internetowe w poszukiwaniu informacji o dolegliwościach i sposobach ich leczenia • charakteryzuje portale 	<ul style="list-style-type: none"> • rozważa, czy na podstawie wiadomości znalezionych w internecie i prasie można podejmować ważne decyzje • wyraża swoją opinię na temat portali społecznościowych • opisuje osobę nazywaną cyberchondrykiem 	<ul style="list-style-type: none"> • odpowiada, kiedy można mieć pewność, że wiadomości zamieszczone w sieci są rzetelne i wiarygodne • odszukuje w internecie strony dotyczące kampanii społecznej „Dziecko w sieci” i tłumaczy, na czym polega cyberprzemoc 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób zasada ograniczonego zaufania obowiązuje w odniesieniu do zawartości sieci

		społecznościowe, o których pisze autorka <ul style="list-style-type: none"> • podaje znaczenie terminu <i>cyberchondria</i> • tworzy plakat ostrzegający przed zjawiskiem cyberprzemocy 			
123. Świadectwa współczesności – powtórzenie wiadomości	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze odkrycia i wydarzenia współczesności • podaje przykłady sztuki XX i XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje notatkę na temat rozwoju technologii informacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze odkrycia i wydarzenia współczesności • prezentuje charakterystyczne tendencje w sztuce XX i XXI w. 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje notatkę na temat rozwoju technologii informacyjnej, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • szuka śladów epoki współczesnej w swoim regionie i przygotowuje prezentację na ten temat
124. Sprawdź swoją wiedzę i umiejętności – praca klasowa	<ul style="list-style-type: none"> • łączy imiona i nazwiska twórców z tytułami ich dzieł • wskazuje właściwą definicję stylizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • nazywa środek stylistyczny zastosowany w podanym fragmencie • zapisuje przy wskazanych utworach nazwy odpowiednich gatunków literackich • wyjaśnia, czym jest eufemizm i w jakim celu się go stosuje • charakteryzuje krótko blog jako formę wypowiedzi • pisze rozprawkę na jeden z podanych tematów 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu określa rodzaje krytyki popkultury • podaje, jak oceniani są odbiorcy popkultury przez przedstawicieli „arystokratów” i „demokratów” • redaguje krótkie definicje podanych pojęć 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia nazwiska głównych twórców filozofii postmodernistycznej • pisze rozprawkę na jeden z określonych tematów, dbając o poprawność kompozycyjną i językową 	
125. Netykieta na forach i w grupach dyskusyjnych oraz w blogach	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje uprzejmą i zwięzłą wypowiedź odnoszącą się do zamieszczonych postów 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje swoje przeżycia i wrażenia związane z określonym zdarzeniem w formie fragmentu bloga 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukuje internetowy dziennik znanej osoby oraz pisze w zeszycie krótki komentarz dotyczący tego bloga 	<ul style="list-style-type: none"> • opisuje swoje przeżycia i wrażenia związane z określonym zdarzeniem w formie fragmentu bloga, przestrzegając zasad etykiety językowej 	
126. Trudna sztuka wyboru	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, przed jakimi wyborami stanęli przedstawieni 	<ul style="list-style-type: none"> • wybiera z podanych utworów trzech innych bohaterów, 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia, który z wyborów przedstawionych na osi wydaje się najtrudniejszy, i 	<ul style="list-style-type: none"> • uzasadnia słusność twierdzenia, że człowiek codziennie staje 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje dylematy bohaterów literackich minionych epok

	bohaterowie	którzy również dokonują wyborów, i omawia podjęte przez nich decyzje	uzasadnia swoją opinię	przed różnymi wyborami	z problemami nurtującymi współczesnego człowieka i zapisuje swoje spostrzeżenia
127. Czy miłość wymaga ofiar?	<ul style="list-style-type: none"> • podaje tytuł zbioru stu nowel Giovanniego Boccaccia • pisze w punktach streszczenie przeczytanego tekstu • przedstawia swoje odczucia na temat poświęcenia Federiga w imię miłości 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie słownika wyjaśnia znaczenie podanych wyrazów • ocenia postępowanie głównej postaci • wyjaśnia, co przekonało Monnę Giovannę do Federiga • ustala, jakich wyborów dokonują bohaterowie utworu • nazywa typ narracji • formułuje tezę i podaje dwa argumenty na temat: <i>Czy, Twoim zdaniem, miłość wymaga ofiar?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Giovanniego Boccaccia • prezentuje swoją opinię o wyborach bohaterów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, jaką funkcję pełni w utworze zastosowany typ narracji • formułuje tezę i podaje co najmniej cztery argumenty na temat: <i>Czy, Twoim zdaniem, miłość wymaga ofiar?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega <i>teoria sokola</i>
128. Nowy gatunek – powieść w listach	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia sposoby i okoliczności sprzyjające wyrażaniu swoich uczuć drugiej osobie • czyta ze zrozumieniem fragment utworu Jeana-Jacques'a Rousseau 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje obraz bohaterów wyłaniający się z listów • wskazuje cytaty dotyczące postępowania Julii i Saint-Preux • odszukuje fragmenty określające, jak miłość wpłynęła na zakochanych • odpowiada, przed jakim wyborem stanęli bohaterowie • redaguje opowiadanie o dalszych losach zakochanych, przenosząc ich w czasy współczesne 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Jeana-Jacques'a Rousseau • określa sposób wypowiedziania się postaci 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia decyzję, którą podjęli bohaterowie • redaguje opowiadanie o dalszych losach zakochanych, przenosząc ich w czasy współczesne, a także dbając w pracy o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie wiedzy na temat epoki oświecenia, tłumaczy, dlaczego uczucie pomiędzy Julią i Saint-Preux było zakazane
129. Starożytny	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje fragmenty 	<ul style="list-style-type: none"> • przypomina najważniejsze 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co łączy obraz 	<ul style="list-style-type: none"> • porównuje ostatnie chwile

Rzym areną wydarzeń w „Quo vadis”	Henryka Sienkiewicza <ul style="list-style-type: none"> • nazywa emocje, które wzbudza w nim zamieszczony fragment powieści 	dotyczące krzywd, których Glaukus doznał od Chilona <ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę Chilona • ustala, czy śmierć Glaukusa można nazwać heroiczną • omawia wybory, jakich musieli dokonać bohaterowie • redaguje krótką wypowiedź dotyczącą tego, czy istnieją granice przebaczenia osobom, które wyrządziły nam krzywdę 	informacje o życiu i twórczości Henryka Sienkiewicza <ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, na czym polega wewnętrzna przemiana Chilona • określa wpływ decyzji podejmowanych przez postacie na postępowanie innych bohaterów tekstu • rozważa, czy powieść Henryka Sienkiewicza ma charakter ponadczasowy, i uzasadnia swoją opinię 	Henryka Siemiradzkiego z przeczytanymi fragmentami powieści Henryka Sienkiewicza	życia Glaukusa ze scenami żegnania się ze światem wybranych bohaterów literackich lub filmowych
130. i 131. Co czuje człowiek w chwili zagrożenia?	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Josepha Conrada • przedstawia sytuację, w której znalazł się Jim 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, dlaczego bohater nie pomógł pielgrzymom • dzieli tekst na części ukazujące kolejne etapy przeżyć Jima i nadaje tytuł każdej z nich • wypisuje z utworu wyrazy oznaczające hałas oraz słowa określające ciszę • wyjaśnia, dlaczego mówi się, że kapitan powinien ostatni zejść ze statku • odnosi się do stwierdzenia, że pośpiech jest złym doradcą 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Josepha Conrada • wypowiada się na temat znaczenia odwagi i poczucia obowiązku 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje dotyczące obrazu Théodore’a Géricaulta „Tratwa Meduzy” i redaguje krótką notatkę • tłumaczy, w jaki sposób autor wykorzystuje nazwy dźwięków, aby podkreślić atmosferę chwili 	<ul style="list-style-type: none"> • określa związek między obrazem „Tratwa Meduzy” a przeczytanym fragmentem
132. Zamęt, chaos, nieporozumieni e... – co oznacza dziś <i>wieża Babel</i> ?	<ul style="list-style-type: none"> • zapoznaje się z biblijną historią o wieży Babel i wyjaśnia, co symbolizowała ta budowla 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia na podstawie słownika, jakie jest współczesne znaczenie wyrażenia <i>wieża Babel</i> • opisuje obraz Pietera Bruegla • porównuje oba dzieła, 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada starotestamentową opowieść o wieży Babel 	<ul style="list-style-type: none"> • określa, w jaki sposób Jerzy Duda-Gracz nawiązuje do obrazu „Wieża Babel” 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia rozterki współczesnego człowieka wyrażone w dziele Jerzego Dudy-Gracza

		uwzględniając: wielkość wieży, przedstawienie ludzi, detale widoczne po lewej i prawej stronie pierwszego planu oraz tło			
133. Zasady netykiety	<ul style="list-style-type: none"> • łączy skróty internetowe z odpowiednimi sformułowaniami 	<ul style="list-style-type: none"> • dopisuje własną odpowiedź na forum internetowym, w której zachęca innych do czytania komiksów 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia zasady netykiety, które zostały złamane przez niektóre osoby wypowiadające się na forum 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształca zamieszczone wypowiedzi osób rozmawiających na czacie tak, aby były napisane językiem ogólnym 	
134. Kiedy marzenia nie zostają spełnione...	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada o życiu, jakie wiódł Biff • przedstawia marzenia Biffa 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazuje rzeczowniki najtrafniej charakteryzujące postacie dramatu • określa, czy bracia są zadowoleni ze swojego losu i uzasadnia swoją odpowiedź • podaje przyczyny rezygnacji Biffa z marzeń • tworzy „Kodeks szczęśliwego człowieka”, składający się z siedmiu punktów 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Arthura Millera • ocenia, jak rezygnacja Biffa z marzeń wpływa na osąd tego bohatera • odnosi się do podanych słów postaci, a następnie tłumaczy, czym jest dla niego przyszłość 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzy „Kodeks szczęśliwego człowieka”, składający się co najmniej z dziewięciu punktów 	<ul style="list-style-type: none"> • pisze, jak potoczą się dalsze losy bohaterów sztuki
135. Życie emigrantów dawniej i dziś	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem utwór Józefa Barana • określa, kim jest podmiot liryczny w wierszu • podaje sposoby radzenia sobie z tęsknotą za bliskimi 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia obrazy poetyckie ukazane w utworze • określa, które fragmenty wiersza przypominają dialog oraz wskazuje rozmówców • przytacza cytaty mówiący o tym, kiedy emigranci czują się najbardziej samotni • odnajduje w tekście frazeologizmy • uczestniczy w 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Józefa Barana • wskazuje, który z frazeologizmów został zmieniony • przedstawia wizerunek emigracji wyłaniający się z utworu i wymienia środki stylistyczne, które stworzyły taki efekt 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia znaczenie znalezionych wyrażeń • bierze aktywny udział w dyskusji na temat współczesnej emigracji zarobkowej • wypisuje cztery argumenty przemawiające za granicę i cztery kontrargumenty 	<ul style="list-style-type: none"> • interpretuje obraz René Magritte’a

		<p>dyskusji na temat współczesnej emigracji zarobkowej</p> <ul style="list-style-type: none"> • wypisuje dwa argumenty przemawiające za wyjazdami za granicę i dwa kontrargumenty • opisuje obraz René Magritte'a 			
<p>136. Ponadczasowe wartości obecne w utworze Zbigniewa Mentzla</p>	<ul style="list-style-type: none"> • określa, kim jest narrator opowiadania i w jaki sposób opisuje świat • opowiada, o czym marzyła matka 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia, co rozumie pod pojęciem <i>wartość</i> • podaje, jakiego wyboru dokonała bohaterka tekstu • nazywa uczucia towarzyszące narratorowi i matce • przedstawia obraz rodziny ukazanej w utworze • opisuje sytuację z własnego życia, w której osiągnięcie upragnionego celu stało się powodem frustracji lub zmartwień • gromadzi argumenty do dyskusji na temat: <i>Czy warto realizować marzenia za wszelką cenę?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Zbigniewa Mentzla • ocenia postępowanie bohaterki • tłumaczy, jak rozumie zakończenie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, jaką rolę odgrywają wartości w życiu człowieka • opisuje sytuację z własnego życia, w której osiągnięcie upragnionego celu stało się powodem frustracji lub zmartwień, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną • bierze aktywny udział w dyskusji na temat: <i>Czy warto realizować marzenia za wszelką cenę?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala, w jakim stopniu marzenia bohaterki są odzwierciedleniem pragnień współczesnych ludzi i przytacza odpowiednie cytaty na potwierdzenie swojej opinii
<p>137. Samotność – cicha lokatorka życia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia tytuły utworów Krystyny Kofty • przedstawia wybory, których dokonała bohaterka tekstu • określa problematykę przeczytanego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje Bognę • wyjaśnia, czemu służą zdrobnienia używane w utworze • tłumaczy, dlaczego współcześnie tak wielu ludzi wybiera samotność • pisze wypracowanie, którego mottem będą słowa 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko charakteryzuje postać Krystyny Kofty • rozważa, jakie ograniczenia nakłada na nas rodzina, a jakie ważne wartości dzięki niej otrzymujemy 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia, w jaki sposób zdrobnienia wpływają na sposób narracji • pisze wypracowanie, którego mottem będą słowa księdza Jana Twardowskiego: <i>Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą...</i>, dbając o poprawność językową, ortograficzną i 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnia pojęcie wolności oraz wypowiada się na temat granic tego stanu

		księdza Jana Twardowskiego: <i>Śpieszmy się kochać ludzi tak szybko odchodzą...</i>		interpunkcyjną	
138. Przed egzaminem – praca klasowa	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje słowo, które jest zapożyczeniem zapisuje podstawy słowotwórcze wyrazów pochodnych i oznacza w nich formanty wskazuje w tekście wyrazy ogólne i szczegółowe wymienia tytuły i śródtytuły występujące w przeczytanym fragmencie 	<ul style="list-style-type: none"> zaznacza określenie, którym można zastąpić zapożyczenie uzupełnia rodzinę wyrazów oraz podkreśla rdzeń we wszystkich słowach dopisuje do wymienionych wyrazów odpowiednie synonimy, antonimy i peryfrazy słowotwórcze zastępuje wyrazy potoczne ich odpowiednikami z języka ogólnego opisuje sytuację przedstawioną na obrazie podaje skrócone formy wskazanych wyrazów i wyrażeń tworzy skrótowce od poszczególnych nazw pisze dedykację na określony temat uzasadnia, dlaczego warto pisać bloga redaguje podanie, będące prośbą o przyjęcie na bezpłatny kurs tworzenia stron internetowych 	<ul style="list-style-type: none"> podaje własne propozycje podtytułu zapisuje utworzone skrótowce w odpowiednim przypadku 	<ul style="list-style-type: none"> opisuje sytuację przedstawioną na obrazie, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną redaguje podanie, będące prośbą o przyjęcie na bezpłatny kurs tworzenia stron internetowych, przestrzegając norm kompozycyjnych i językowych 	<ul style="list-style-type: none"> na podstawie reprodukcji i własnych przemyśleń wyjaśnia, dlaczego internet nie powinien być jedynym źródłem wiedzy
139. Gdy życie jest wędrówką...	<ul style="list-style-type: none"> wymienia rodzaje podróży, o których mówi 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, czym różnią się pojęcia: <i>pielgrzym</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje różnice między poszczególnymi rodzajami 	<ul style="list-style-type: none"> omawia, co to znaczy być <i>wykorzenionym człowiekiem</i>, 	<ul style="list-style-type: none"> pisze wypracowanie, którego myślą przewodnią

	Ryszard Kapuściński • określa cel wędrówek pisarza	<i>podróżnik, wędrowiec, tulacz</i> • podaje, jaką ważną prawdę o ludziach i świecie odkrył autor podczas swoich wędrówek • tłumaczy, dlaczego reportażysta uważa, że jego sposób na życie jest trudny i odpowiedzialny • redaguje zaproszenie na spotkanie ze znanym podróżnikiem	podróżowania	podając przykłady postaci z literatury lub filmu	będzie fragment wiersza Zbigniewa Herberta
140. Praca jako wartość szczególna	• omawia trudności, z jakimi spotkał się duchowny podczas realizacji swojego przedsięwzięcia	• tłumaczy, w jakim celu powstał dom na Jamnej • charakteryzuje ojca Jana Górę • wyjaśnia, na czym, według dominikanina, polegają cuda • opowiada, czym jest praca dla bohaterów utworu	• wymienia sposoby rozwiązywania problemów przez ojca Jana Górę	• określa postawę dominikanina wobec życia i ludzi • na podstawie fragmentu „Śpiewu ptaka” Anthony’ego de Mello charakteryzuje dwie postawy wobec życia przedstawione w historii	• zapisuje swoją opinię na temat wskazanych słów duchownego, popierając ją przykładami z życia
141. O pomysłach na życie	• określa, na czym polega aktywny, a na czym – bierny styl życia • przedstawia pomysły na życie bohaterów tekstu • opowiada o fascynacjach Jacka	• omawia projekt „Spod klatki do siatki” • tłumaczy, czym są animacje komputerowe • odpowiada, co zmotywowało Damiana i Karola do zrobienia pierwszego filmu • opisuje trudności, które musi pokonywać Jacek, działając w Teatrze, Którego Być Nie Powinno • wyjaśnia, w czym realizuje się grupa nsXteam • pisze artykuł do	• wyraża swoją opinię o zaprezentowanych pomysłach na życie	• pisze artykuł do szkolnej gazetki na jeden z zaproponowanych tematów, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną	• przygotowuje informacje na temat tworzenia animacji komputerowych

		szkolnej gazetki na jeden z zaproponowanych tematów			
142. Media niejedno mają imię	<ul style="list-style-type: none"> wymienia różne oblicza mediów 	<ul style="list-style-type: none"> podaje odpowiednie argumenty na temat: <i>Czy utożsamianie wirtualnej rzeczywistości ze światem realnym jest groźne?</i> określa, które z przedstawionych cech mediów uważa za pozytywne, a które – za negatywne tłumaczy, czym jest szum medialny 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnia, w jaki sposób środki masowego przekazu manipulują odbiorcą 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia, inne niż wskazane, cechy współczesnych mediów 	<ul style="list-style-type: none"> omawia konkretne przykłady zjawiska szumu medialnego
143. W jaki sposób komunikujemy się ze sobą?	<ul style="list-style-type: none"> czyta ze zrozumieniem fragmenty tekstu <i>Znajomy już od 1 euro</i> określa tematykę przeczytanych fragmentów 	<ul style="list-style-type: none"> wymienia zalety i wady różnych sposobów porozumiewania się opisuje autorów tekstów na podstawie ich wypowiedzi wyjaśnia zwrot <i>ilość przechodzi w jakość</i> omawia zagrożenia związane z zatraceniem się w wirtualnym świecie redaguje rozprawkę na temat: <i>Czy internet sprzyja zawieraniu przyjaźni, czy raczej niszczy bliskie relacje?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wskazuje, co łączy oba fragmenty przedstawia, jaki jest stosunek autorów tekstów do wirtualnego świata i nowoczesnych mediów, przytaczając odpowiednie cytaty 	<ul style="list-style-type: none"> redaguje rozprawkę na temat: <i>Czy internet sprzyja zawieraniu przyjaźni, czy raczej niszczy bliskie relacje?</i>, dbając o poprawność językową, ortograficzną i interpunkcyjną 	<ul style="list-style-type: none"> projektuje stronę internetową, na której znajdą się informacje o niebezpieczeństwach wiążących się z korzystaniem z sieci
144. Dobrodziejstwa kultury masowej	<ul style="list-style-type: none"> opowiada o lekcji opisanej w tekście wymienia emocje, które wśród uczniów wzbudziła treść otrzymanego SMS-a 	<ul style="list-style-type: none"> określa założenia programów typu reality show wskazuje zdanie będące oceną zdarzenia dokonaną przez nauczyciela omawia kolejne 	<ul style="list-style-type: none"> zapisuje nazwiska trzech osób znanych z mediów i uzasadnia, za co ceni każdą z wymienionych postaci 	<ul style="list-style-type: none"> wypisuje skojarzenia dotyczące wyrażenia <i>kultura masowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> organizuje konferencję pod hasłem „Media przyszłości”

		stopnie zapoznawania się młodego widza ze światem mediów			
145. Na czym polega praca w redakcji?	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, kim są bohaterki przeczytanego tekstu • wymienia tematy najczęściej poruszane na łamach czasopisma 	<ul style="list-style-type: none"> • opowiada, jak wyobraża sobie dzień pracy w redakcji gazety • określa stanowisko zajmowane w redakcji przez Ankę oraz wymienia jej obowiązki • wskazuje fragmenty charakteryzujące Jolę • pisze kilkudzaniową wypowiedź dotyczącą roli gazety w rozwiązywaniu problemów opisywanych przez czytelników 	<ul style="list-style-type: none"> • ustala grupę odbiorców, do której jest skierowana „Nowoczesna Pani” • wyjaśnia, jakiego rodzaju pisma reprezentuje „Nowoczesna Pani” 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia wartość tematów najczęściej poruszanych na łamach pisma 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje jeden numer gazety przeznaczonej dla gimnazjalistów
146. Czy strach ma wielkie oczy?	<ul style="list-style-type: none"> • czyta ze zrozumieniem komiks Billa Wattersona 	<ul style="list-style-type: none"> • przypomina, kim był Zygmunt Freud • opisuje rzeczywistość, w jakiej toczy się akcja komiksu • ustala, kim mogą być postacie ukazane przez Billa Wattersona • określa, co znajduje się w podświadomości Calvina • wypowiada się na temat ograniczeń wiekowych, które są wyznaczone dla filmów wyświetlanych w kinach 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia poglądy Zygmunta Freuda na temat psychiki człowieka • wyjaśnia, jak w opowieści obrazkowej przedstawione jest <i>schodzenie do podświadomości</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • redaguje opowiadanie o dziele filmowym, które w określony sposób wpłynęło na jego życie 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiada się na temat oddziaływania filmów na postrzeganie świata oraz na kształtowanie się osobowości młodych ludzi
147. Co decyduje o sile reklamy?	<ul style="list-style-type: none"> • podaje, czym kieruje się Dibbler w swoich 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie tekstu formułuje wnioski na temat właściwości 	<ul style="list-style-type: none"> • krótko omawia postać Terry’ego Pratchetta • gromadzi 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenia postawę Dibblera • porównuje cel, jaki stawia 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje projekt kampanii reklamowej

	<p>działaniach zawodowych</p> <ul style="list-style-type: none"> • wskazuje w utworze elementy humorystyczne 	<p>reklamy</p> <ul style="list-style-type: none"> • spośród podanych funkcji reklamy wybiera te, które odnoszą się do zapowiedzi „Peliasa i Melisandy” • wyjaśnia pojęcie <i>perswazji</i> i układa zdanie z tym wyrazem • pisze tekst reklamowy na określony temat 	<p>argumenty na rzecz zwolenników i przeciwników reklam</p>	<p>ruchomym obrazkom Silverfish, a jaki – Dibbler</p>	
<p>148. Najważniejsze wynalazki ludzkości – powtórzenie wiadomości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wymienia najważniejsze wynalazki ludzkości • podaje epokowe wydarzenia historii nowożytnej 	<ul style="list-style-type: none"> • gromadzi informacje na temat paryskiego Muzeum Sztuki i Rzemiosła • wyjaśnia, na czym polega współczesna miniaturyzacja 	<ul style="list-style-type: none"> • omawia najważniejsze wynalazki ludzkości 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawia zjawisko miniaturyzacji 	<ul style="list-style-type: none"> • przygotowuje prezentację multimedialną na temat paryskiego Muzeum Sztuki i Rzemiosła
<p>149. Już to wiem!</p>	<ul style="list-style-type: none"> • podaje imiona i nazwiska przedstawionych osób 	<ul style="list-style-type: none"> • zamieszcza w odpowiednich miejscach na osi tytuły poznanych utworów • uzupełnia notatkę na temat poznanych autorów • łączy cytaty z tytułami dzieł i nazwiskami twórców • wyjaśnia, czego metaforą może być podróż 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie fragmentu wiersza Stanisława Barańczaka uzupełnia zdania 	<ul style="list-style-type: none"> • na podstawie zamieszczonych fragmentów obrazów zapisuje tytuł dzieła oraz jego autora 	